

Utdanningsforbundet Orkland vgs.

Type innsender: Gruppe/råd (uten organisasjonsnummer)

Kontaktperson: Ragnhild Hynne

Stilling: Arbeidsplassstillitsvalgt

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Noen programområder på yrkesfag har enorm oversøking. En bør se på hva det er som gjør at noen fagfelt blir så populære mens andre mister søkere, og på om det er mulig å gjøre noen endringer i tilbudsstrukturen som kan avhjelpe dette. Vi kan ikke ta ned antall plasser på yrkesfag kun fordi fylkeskommunen skal spare penger, hvis næringslivet og samfunnet innen noen sektorer har skrikende behov for lærlinger og fylkeskommunen med foreslåtte grep vil gjøre det enda vanskeligere å skaffe nok lærlinger.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Støtter forslaget om å endre ordningen som gjør det mulig å gå videre til vg3 påbygging rett etter vg2 yrkesfag. Om antall plasser bør reduseres avhenger av hvilke andre tiltak som kan settes inn. Det er viktigere at elever som har fullført vg2 yrkesfag faktisk går ut i læra enn at det skal reduseres flest mulig plasser ved påbygging, så en bør se på muligheten for fungerende tiltak før en eventuelt endrer inntakstall.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Administrativ samorganisering og noen skolenedleggelser er antageligvis ikke til å unngå.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

* Det er tydelig uttrykt av bedrifter i hele fylket og innen alle yrkesfaglige områder at de ønsker lærlinger som har vokst opp i distriktet og i utkantstrøk. Distriktsungdom er mer attraktiv enn ungdom som har vokst opp i byen, da distriktselevne ofte har mer praktisk erfaring og har jobbet med mye som byungdom ikke har hatt mulighet til å prøve. * Bedriftene opplever at lokal tilhørighet er særdeles viktig for lærlingene. Lærlingene føler et større ansvar og utfører jobben bedre når de har lokal forankring. Kanskje kjenner eller vet de selv av kunden jobben utføres for. Lærlingene blir også mer opptatt av bedriftens renommé i lokalmiljøet. * Orkland videregående skole har meget god kontakt med opplæringskontor og bedrifter innenfor alle fagretninger, og vi klarer per i dag å skaffe lærlingeplass til alle elever som ønsker det. Mange elever får tilbud om lærlingeplass allerede på vg1. * Skolen og faglærere blir kontakt direkte av bedrifter innen bygg/anlegg og elektrofag med spørsmål om vi ikke har flere mulige lærlingekandidater fordi bedriftene

mangler både lærlinger og fagfolk * Det er utfordrende, om ikke umulig i noen tilfeller, å skaffe arbeidspraksisplasser til alle elever som skal ut samtidig når alle elevene befinner seg innenfor et geografisk lite område * Fylkeskommunen bes ha is i magen og gi skolene litt tid når søkertall skal vurderes og linjer foreslås nedlagt. Skolene bør få noen år på seg til å prøve å snu negative søketrender, for eksempel for Barne- og ungdomsarbeiderfag. Orkland vgs. har et meget stort nedslagsfelt med veldig mange barnehager og grunnskoler. * Elever fra Skaun må dirigeres mot Orkland vgs. i stedet for Melhus, Skjetlein og Trondheim. Slik kan forholdene i Trondheim avlastes ved at det blir mindre fullt i randsonen til Trondheim, og flere elever fra Trondheim og Melhus får plass nærmere hjemstedet. Lokal forankring er viktig for disse elevene også. * Det blir vanskeligere å gjennomføre hospitering for 10.-klassinger i nærområdet hvis skolen ligger for langt unna, og det kan gå ut over rekrutteringen til mange yrkesfaglige program: Mulige elever blir ikke kjent med fagene, får ikke prøvd seg og blir ikke nysgjerrige på noe nytt * En stor fordel med samlokalisering av sammenslåtte skoler er en sterk synergieffekt i kollegiet, hvor det er mulig å få til samarbeid på tvers av yrkesfagretninger (HO + BA, BA + EL og så videre) Spesielt for bygg- og anleggsgfag: * Bedrifter spesielt i den sørlige delen av Orkland uttaler at de vil få store problemer med å skaffe lærlinger til sine bedrifter hvis bygg- og anleggsteknikk ikke lengre tilbys ved Orkland vgs. De unge som bor i Orkland vil velge andre tilbud enn bygg- og anleggsteknikk, slik at de slipper å flytte på hybel og kan fortsette å bo hjemme. De prioriterer skolens beliggenhet foran eget fagønske. * Orklandsområdet har mange små og store bedrifter i Orkland som er avhengig å få tak i lærlinger fra bygg- og anleggsteknikk, og som vil få problemer med å få tak i lærlinger hvis det ikke blir et tilbud i Orkland fremover. Dette gjelder ikke bare tømrerbransjen. Det vil også føre til mangel på lærlinger som blir rørleggere, betongarbeidere og blikkenslagere, for å nevne noe. * Bedriftene i Orkland klarer ikke å konkurrere med bedriftene i Trondheimsområdet om lærlingene som bor i bynære strøk og tar utdanningen sin i Trondheim. Det vil bli oversøking på lærlingeplasser i Trondheimsområdet og mange som ikke får lærlingeplass.

Guri Kunna videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Espen Arntsberg

Stilling: Rektor

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

I en tid hvor det er nødvendig med reduserte kostnader er det fornuftig å redusere på kostbare studieforbereidende utdanninger. En reduksjon i spisset toppidrett og musikk vurderes derfor som riktig. Hvilken modell kostnadsreduksjonen bør skje på innenfor spisset toppidrett og musikk ønsker ikke Guri Kunna å ta stilling til ettersom skolen ikke tilbyr disse utdanningene. Reduksjon i antall yrkesfagplasser i den størrelsesorden som foreslått vurderes som hensiktsmessig. Riktig også å se reduksjon i antall yrkesfaglige skoleplasser opp mot lærlingekapasitet og antall arbeidsplasser innenfor det aktuelle utdanningsløpet. Kan også være riktig å redusere antall yrkesfaglige skoleplasser på utdanninger som i betydelig grad rekrutterer til påbygging til generell studiekompetanse. Guri Kunna har de senere årene hatt et betydelig antall elever i innføringsklasse. Disse elevene ville ikke fått plasser i våre andre skoleklasser på grunn av høy oppfylling på de aller fleste tilbud. Avgangskullene fra de lokale ungdomsskolene i tillegg til høy innflyttingsgrad til Øyregionen tilsier også økte søkertall til skolen de kommende årene.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Guri Kunna videregående skole tilbyr ikke idrettsfag. Vår vurdering er at skoler som tilbyr utdanningsprogrammet har de beste forutsetningene for å ta stilling til de foreslåtte endringene og velger av den grunn ikke å ta stilling til forslagene.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Kan være aktuelt å redusere antall plasser på påbygging til generell studiekompetanse. Dette for å stimulere elever som har planer om et yrkesfaglig løp fram mot påbygging til generell studiekompetanse til i stedet å velge et 3. årig studiespesialiserende skoleløp.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Guri Kunna opplever også en økt andel elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring med den følge at det også ved vår skole de nærmeste årene kan bli behov for økt læringsareal tilpasset denne elevgruppen.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Ønsker ikke å ta stilling hvordan dimensjonering av utdanningstilbudet ved Olav Duun bør være.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vurderinga er at tilbudsstrukturen for voksne ikke er i overensstemmelse med arbeidslivets behov i Øyregionen. Dette gjelder spesielt innenfor barne- og ungdomsarbeiderfag og helsearbeiderfag hvor det er et prekært behov for arbeidskraft lokalt. Arbeidslivet i Øyregionen har stort behov for arbeidskraft og det er derfor avgjørende at både ungdommer og voksne får gjennomført nødvendig utdanning. Mange voksne i Øyregionen får sitt utdanningstilbud skoleåret 2026-27 ved Orkland videregående skole. Dette er også foreslått for skoleåret 2027-28. Erfaringene tilsier allikevel at det er veldig krevende for disse elevene å gjennomføre opplæringa ved Orkland videregående skole på grunn av reiseavstand og for dårlige kommunikasjonstilbud. Resultatet blir derfor at flere ikke starter på utdanninga eller ikke gjennomfører utdanninga.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Har forståelse for at det er nødvendig å gjennomføre ganske så omfattende endringer innenfor tilbudsstrukturen, men at det antagelig også er nødvendig med endringer innenfor skolestrukturen i Trøndelag fylkeskommune med bakgrunn reduserte elevtall og derigjennom en inntektsreduksjon. Vår vurdering er også at det må vurderes en god del ulike tiltak samlet sett for å tilpasse utdanningstilbudet i fylkeskommunen til de nye rammevilkårene. Det vil være riktig å redusere antall skoler med samme tilbud både i de ulike regionene og samlet sett i fylkeskommunen. Dette vil i tilfelle føre til en mer kostnadseffektiv skoledrift for fylkeskommunen ved at det blir et mindre behov for at skoler skal bli kompensert for at klasser ikke er fulle. Fylkeskommunens vedtatte tilbudsprinsipper bør også være sentrale i vurderingene for å bygge en ny og stabil tilbudsstruktur. Naturlig også å vurdere hvor mange elever som er minimumsantall for å sette i gang klasser. Samtidig er det avgjørende å hensynta regionale forskjeller mellom by og land og sikre et stabilt utdanningstilbud ved skolene. Søkertall til de ulike tilbudene må derfor vurderes over flere år dersom det vurderes nedlagt ettersom det kan være store svingninger enkelte år. Blir et tilbud tatt ut fra en skole et enkeltår slik at skolen mister fagkompetansen kan det nærmest være umulig å sette i gang tilbudet skoleåret etterpå. Riktig også å vurdere sammenslåing av administrasjonen ved noen av skolene, men fortsatt ha undervisning ved alle skolesteder. Dette resulterer i at skoletilbudene sannsynligvis fordeles bedre mellom skolestedene, med fullere klasser og med mer kostnadseffektiv drift. I enkelte regioner vil det også være riktig å vurdere skolenedleggelser med bakgrunn i de framskrevne elevtallsreduksjonene for regionen. Det vil være nødvendig å redusere antall dyre utdanningstilbud i en krevende økonomisk situasjon for fylkeskommunen med forskyvning over til rimeligere tilbud. Det vil derfor være riktig å redusere antall

skoleplasser på kostbare studieforbereidende utdanningstilbudene innenfor idrettsfag og musikk. Det vil også være riktig å redusere noe på skoleplasser innenfor yrkesfag med et mål om å øke antall elever på studiespesialisering. Ved å redusere antall skoleplasser på påbygging til generell studiekompetanse vil dette kunne føre til at flere velger å fullføre den yrkesfaglige utdanninga med fagbrev. Det vil også kunne øke gjennomføringa på utdanninga ved at de som starter på utdanninga har bedre karaktersnitt. Et resultat kan også være at flere som har planer om en utdanning som resulterer i generell studiekompetanse i stedet velger et 3. årig studiespesialiserende løp.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Det videregående skolesystemet i Trøndelag står foran en betydelig elevtallsreduksjon og derigjennom inntektsreduksjon. Dette fører til at skole- og tilbudsstrukturen må endres. Samtidig er det viktig at vi også etter omstillinga har en opplæring av god kvalitet, høy gjennomføring og et opplæringstilbud som i størst mulig grad tilbys der elevene bor slik at færrest mulig må flytte på hybel. Guri Kunna (og tidligere Hitra- og Frøya vgs) har vært gjennom en ganske så stor omstilling de siste 15-18 årene. Det startet med at de yrkesfaglige utdanningene ved tidligere Hitra- og Frøya videregående skole ble satt under lupen i en skolebruksplan. De to skolene hadde da totalt sett 8 yrkesfaglige utdanninger, hvorav 3 av dem ble tilbudt ved begge skolene. Etter skolebruksplanprosessen resulterte dette i at de 8 utdanningene besto, men ble fordelt med 4 utdanninger ved hver skole. Senere ble disse 8 utdanningene redusert til 6 med bakgrunn i et redusert antall avgangselever fra de lokale grunnskolene. I den samme prosessen ble også de to skolenes ressurs-/studiesentre sammenslått til én i tillegg til at skolene fikk felles skoleutvalg. For 10 år siden ble de to gamle skolene organisatorisk sammenslått til Guri Kunna med to skolesteder. I etterkant av den organisatoriske sammenslåinga har utdanningsprogrammet studiespesialisering blitt endret slik at det ikke lengre tilbys parallelle klasser, VG1 ved Guri Kunna på Frøya og VG2 og VG3 ved Guri Kunna på Hitra. Omstillingsprosessene som skolen har vært gjennom disse årene oppleves å ha vært krevende der skoletilbud har blitt nedlagt og ikke lengre tilbys ved skolen. Skolen og lokalsamfunnet skulle gjerne fortsatt hatt disse tilbudene, men det var dessverre ikke lengre vurdert som faglig- eller økonomisk bærekraftig i en periode med reduserte avgangskull fra de lokale ungdomsskolene. Samtidig har disse omstillingsprosessene resultert i større og sterkere fagmiljøer innenfor våre eksisterende utdanninger. Skolen har i mange år nå også hatt en svært stabil tilbudsstruktur som trygghet for ansatte og forutsigbarhet for elever. Spesielt på studiespesialisering førte omstillinga til et bredere og mer attraktivt tilbud av programfag. For Øyregionen har omstillingsprosessene totalt sett resultert i en større skole som tåler svingninger i elevtall på en bedre måte enn med to mindre videregående skoler med delvis overlappende tilbud, som situasjonen var tidligere. For de aller fleste ungdommene bosatt på Hitra og Frøya er begge skolesteder innenfor daglig pendleravstand etter en større omlegging av skoleskysstilbudet. Dette betyr at svært få lokale elever på Guri Kunna i dag bor på hybel. Øyregionen er samtidig en del av Trøndelag sør-vest med to andre skoler som ikke er innenfor daglig pendleravstand for noen lokale elever. Det er derfor av stor betydning at

Guri Kunnas to skolesteder tilbyr et komplementært og bredest mulig utdanningstilbud slik at færrest mulig elever må flytte på hybel.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Et forbedret skoleskysstilbud vil være sentralt for regioner med betydelige endringer i skole- og tilbudsstrukturen. Etter endringene av utdanningstilbudet ved Guri Kunna ble det også gjennomført en større endring av skoleskysstilbudet for både den videregående skolen og de lokale grunnskolene uten bruk av ekstra bussressurser. Dette for å tilpasse skoleskysstilbudet til at elever på en mest mulig effektiv måte kunne reise både på morgenen og ettermiddagen tidseffektivt til begge skolesteder uavhengig av bosted. Det endrede skoleskysstilbudet sammen med forkortet skoledag ved skolen (maks 8 timers skoledag) førte også til adskillig kortere total skoledag for elevene inkludert reisetid. For en del skoler vil det antagelig bli et betydelig høyere antall elever som bor på hybel etter endringa av skole- og tilbudsstrukturen. Det vil derfor bli viktig å planlegge med ulike tiltak for å ivareta elevene og deres foresatte. Guri Kunna har tradisjonelt om lag 30% av elevene på hybel. Inneværende skoleår er det i underkant av 90 elever som bor på hybel. Skolen har gjennom mange år gjennomført hybeltreff for disse elevene annenhver uke. Skolen serverer også grøt på morgenen for elevene i tillegg til eget foreldremøte kvelden før skolestart for elevene og deres foresatte.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Viser her til våre vurderinger i spørsmål 2b. Dette med bakgrunn i at Guri Kunna har gjennomført en organisatorisk sammenslåing og en betydelig endring av skoletilbudet. Øyregionen har hatt en elevtallsreduksjon de senere årene med bakgrunn i lavere avgangskull fra de lokale grunnskolene. De lokale grunnskolene har nå stigende avgangskull som fører til høyere elevtall ved Guri Kunna. Fram til 2031 vil avgangskullene være relativt stabile ut ifra allerede bosatte, en nedgang i perioden 2031-35, før det fra 2035-40 vil bli en økning utover dagens nivå. I tillegg har Øyregionen de siste 15-20 årene hatt en sterk økning i befolkningstall med bakgrunn i tilflytting. Fortsetter denne befolkningsveksten som er et resultat av et næringsliv i vekst, vil avgangskullene også bli en god del høyere enn de som allerede er bosatt. Viser her til tabell fra spørsmål 1 med oversikt over antall avgangselever fra de lokale grunnskolene med allerede bosatte (kolonne 1). Tabellen inneholder også en oversikt med 1,3% framskrevet økning med bakgrunn i tilflytting (kolonne 2). Befolkningsøkning på 1,3% vil også være et forsiktig anslag sett ut ifra historiske tall.

FRØYA NÆRINGSFORUM

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Torill Marit Pettersen

Stilling: Daglig leder

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Frøya Næringsforum slutter seg i sin helhet til høringssvar fra Guri Kunna videregående skole.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

I tråd med TFK innstilling

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Jfr høringssvar fra Guri Kunna vgs

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

For spesielt sårbare elever må dette tilbudet fortsatt være i lokalmiljøet

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Må oppgraderes

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Som tidligere nevnt, vi slutter oss til høringssvaret gitt av Guri Kunna vgs.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Tilbudsstrukturen må utvikles som en kompetansestrategi for Trøndelag. Framtidens arbeidskraft og kompetansebehov må veie tyngre i dimensjoneringen, elevenes mulighet til å fullføre, få læreplass og videre til arbeid eller utdanning.

2c: Hvordan ta i bruk kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Opplæringskontoret i Sør Fosen, Studiesenteret i Trøndelag Sør Vest- voksen opplæring for de som allerede er i jobb Digitale løsninger/nettbasert der dette er formålstjenlig

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Hovedbudskapet er, Tilbudsstrukturen må gjenspeile næringsstrukturen, befolkningsutviklingen, verdiskapningen og samfunnskritiske behov i vår region Yrkesfag må ikke bli en salderingspost fordi opplæringen koster mer pr elev.

FRØYA KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Margit Kristiansen Myrseth

Stilling: Kommunalsjef oppvekst og kultur

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereende for skoleåret 2027-2028?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

2c: Hvordan ta i bruk kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill på dette punktet.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Frøya kommune stiller seg bak Guri Kunna sitt høringsinnspill i pkt 1c: Guri Kunna videregående skole tilbyr ikke musikk. Vår vurdering er at skoler som tilbyr utdanningsprogrammet har de beste forutsetningene for å ta stilling til de foreslåtte endringene og velger av den grunn ikke å ta stilling til forslagene.

ORKLAND ARBEIDERPARTI

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Jan Haugen

Stilling: Nestleder

Region: Trøndelag Sørvest

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Høringsuttalelse til Tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040, fra Orkland Arbeiderparti. Orkland Arbeiderparti vil benytte seg av muligheten til å sende inn høringssvar på Fylkeskommunens høringsnotat om skole og tilbudsstruktur. Svaret baserer seg mest på forhold rundt Orkland videregående skole. Orkland Arbeiderparti aksepterer ikke at bygg- og anleggsteknikk vurderes å legges ned helt på skolested Follo ved flytting fra skolested Løkken. Orkland kommune er en viktig næringskommune sørvest i Trøndelag. Det å vurdere å satse på studiespesialisering på bekostning av yrkesretta utdanning i regionen, er ikke i tråd med hverken elevenes ønsker eller næringslivets behov. At økonomi brukes som argument for hvilke tilbud som skal tilbys, er ikke et akseptabelt argument. Orkland Arbeiderparti er kritisk til om alle samfunnsmessige forhold er tatt med i dette regnestykket. Ved valg av yrkesfaglig utdanning er de fleste elevene 2 år på skole. Deretter 2 år i lære, der de går rett inn i produksjonen og bidrar til samfunnsregnskapet. Linjetilbudet på Orkland videregående skole, avdeling Løkken, må opprettholdes. Det aksepteres ikke at tilbudsstrukturen på Løkken smuldrer bort i påvente av finansiering av ny skole på Follo. Orkland Arbeiderparti støtter ikke forslaget om at det må være et minimumsantall elever for at tilbudene skal opprettholdes. Det forventes flere søkere ved flytting til Follo, men er tilbudet lagt ned før flytting, risikerer vi å miste tilbud som er etterspurt i hele regionen og vil føre til en ytterligere sentralisering til Trondheim. Krav til oppfylling av klasser bør være differensiert og flerårige. Et enkelt års søkertall må ikke alene avgjøre tilbudets framtid. Yrkesfag må prioriteres. Det fremkommer i høringsdokumentet at en større andel elever på studiespesialisering kan gi lavere kostnader for fylkeskommunen. Dette kan ikke være et styrende argument for framtidig utdanningspolitikk. Behovet i arbeidslivet tilsier tvert imot at flere bør velge et yrkesfaglig utdanningsløp. Dersom finansieringsmodellen gjør yrkesfag dyrere å drive, bør innsatsen rettes mot å påvirke statlige tilskuddsordninger slik at yrkesfag i større grad kompenseres økonomisk. Det vil være svært uheldig dersom ungdom som egentlig ønsker yrkesfag velger studiespesialisering fordi det er den eneste utdanningen de kan gjennomføre uten å flytte hjemmefra eller pendle urimelig langt. Et slikt valg vil være motivert av geografi og økonomi, ikke av interesse, evner eller arbeidslivets behov. Trøndelag sørvest er i fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag beskrevet som et tyngdepunkt for eksportindustri, havbruk og tung prosessindustri. Orkanger og Thamshavn har prosessindustri og en bred klynge av leverandør-, gjenvinnings- og teknologibedrifter. Regionen har samtidig sterke miljøer innen bygg, anlegg og trevare, og et økende behov for

helsepersonell. Skoleskyss. Fylkeskommunen må legge opp til en fleksibel og raskest mulig skoleskyss fra elevens hjem til skolen. Dagens skysstilbud til enkelte elever er ikke akseptable. Å vente i opptil 45 minutter på korrespondanse med neste buss, fører ikke til økt søknad til skolen. Reversering av samlokalisering. I påvente av finansiering av full utbygging på Follo, er det etter Orkland Arbeiderpartis syn, viktig å reversere vedtaket. Dette begrunnes med: -Skolen på Løkken er en god skole, både på gjennomføringsgrad og bygningsmessig stand. -Dette er den sikreste måten å opprettholde attraktiviteten og trua på at tilbudet vil bestå. -Det er ikke gjort samfunnsmessig vurdering og konsekvenser ved full nedleggelse. -Hva skal bygningsmassen brukes til i framtida og hvem skal stå for kostnadene med bygningene fram i tid. Framtidas videregående opplæring må bygges på samfunnets behov, god ressursforvaltning og likeverdige utdanningsmuligheter for ungdom i hele Trøndelag I dette perspektivet framstår videreføring av Orkland videregående skole, avdeling Løkken, som det mest bærekraftige og samfunnsøkonomisk forsvarlige alternativet. Orkland Arbeiderparti

ORKLAND KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Solveig Melby

Stilling: Kommunalsjef oppvekst

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Orkland kommune støtter ikke et generelt mål om å flytte elever fra yrkesfag til studieforbereidende utdanningsprogram av økonomiske grunner. Regionen trenger både fagarbeidere og personer med høyere utdanning. Balansen må påvirkes gjennom god karriereveiledning, attraktive tilbud og kunnskap om framtidige yrker – ikke ved å redusere kapasiteten i utdanninger som arbeidslivet etterspør. Når det gjelder de konkrete forslagene for 2027–2028: 1. Reduksjonen i bygg- og anleggsteknikk ved Orkland videregående skole fra to til én klasse kan forstås som en reversering av en midlertidig ekstra klasse. Kommunen kan akseptere årlig tilpasning til faktisk søkning, men ikke at én klasse gjøres til et varig tak uten ny behovsvurdering. 2. Reduksjonen i salg, service og reiseliv fra 1,5 til 1 klasse må vurderes mot faktisk søkning, gjennomføring og behovene innen handel, logistikk, service og reiseliv. En hel klasse må sikres stabilt dersom tilbudet videreføres. 3. Nedlegging av bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole må ses i regional sammenheng. Eventuelle endringer må ikke føre til at samlet kapasitet, geografisk tilgjengelighet eller rekruttering til byggfag blir for svak i sørvest. Krav til oppfylling av klasser bør være differensierte og flerårige. Det bør åpnes for oppstart ved lavere søkertall når tilbudet dekker et dokumentert kompetansebehov, har læreplasser, eller er nødvendig for geografisk tilgjengelighet. Et enkelt års søkertall må ikke alene avgjøre tilbudets framtid.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Orkland kommune støtter at idrettsfagene opprettholdes, samtidig som kostnadene til den ikke-lovpålagte satsingen på spisset toppidrett reduseres og ansvaret mellom skole og idrett tydeliggjøres. Innsparingen må gjennomføres slik at elevenes mulighet til å fullføre videregående opplæring samtidig med idrettssatsing fortsatt er reell.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygg må dimensjoneres slik at rettighetene ivaretas og elever med realistiske forutsetninger får et kvalitativt godt tilbud. Karriereveiledningen bør bli tydeligere før valg av Vg1, og flere yrkesfagelever bør motiveres og støttes til å fullføre fagbrev. Fagbrev først og påbygg etterpå bør være en attraktiv og forutsigbar vei, men økonomiske hensyn må ikke alene begrense elevenes muligheter.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Tilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring bør som hovedregel være en integrert del av ordinære videregående skoler og finnes i rimelig nærhet til hjemmet. Flytting ut av skolene kan bare forsvares når det gir et dokumentert bedre faglig og sosialt tilbud for den enkelte elev. Elevens og foresattes medvirkning, kontinuitet, transport, helseoppfølging og tilhørighet til ungdomsmiljøet må vektlegges.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Tilbudet for voksne må knyttes tettere til regionale kompetansebehov. Orkland kommune støtter fortsatt utvikling av fleksible og modulstrukturerte løp innen industri, elektro, helse, bygg og andre mangelområder, gjennomført i samarbeid mellom Orkland videregående skole, lærebedrifter, NAV og kommunen. Nettskole kan være et supplement, men praksisnære fag krever lokale opplæringsarenaer og tett oppfølging.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Orkland kommune støtter samling og tydeligere regional arbeidsdeling når dette gir stabile tilbud, sterkere fagmiljøer og bedre bruk av utstyr og personell. Administrativ sammenslåing kan være et egnet virkemiddel der geografi og ledelseskapasitet gjør det forsvarlig. I Trøndelag sørvest finnes allerede erfaringer med slike løsninger, og Orkland videregående skole er selv administrativt samorganisert. Kommunen støtter samtidig fylkeskommunens vurdering av at skolenedlegging ikke framstår som et aktuelt skolefaglig tiltak i Trøndelag sørvest fram mot 2040. Regionen bør utvikles gjennom sterke, utfyllende skoler og skolesteder, ikke gjennom ytterligere sentralisering til Trondheim. Langsiktige beslutninger må tas trinnvis. Høringsnotatet bygger på en bearbeidet 2024-prognose og opplyser at SSBs prognose fra juni 2026 ikke er innarbeidet. Før investerings-, lokalisering- eller avviklingsvedtak må fylkeskommunen oppdatere grunnlaget og gjennomføre sensitivitetsanalyser for flytting, arbeidsinnvandring, boligbygging og endret søkemønster. Næringslivets og samfunnets kompetansebehov Trøndelag sørvest er i fylkeskommunens eget kunnskapsgrunnlag beskrevet som et tyngdepunkt for eksportindustri, havbruk og tung prosessindustri. Orkanger og Thamshavn har prosessindustri og en bred klynge av leverandør-, gjenvinnings- og teknologibedrifter.

Regionen har samtidig sterke miljøer innen bygg, anlegg og trevare, og et økende behov for helsepersonell. Behovet gjelder særlig prosessfag, mekaniske fag, elektro, automasjon, bygg- og anleggsgfag og helse- og oppvekstfag. Fylkeskommunens tidligere utredning for Orkland og Melhus viser dessuten god innmeldt læreplasskapasitet i Trøndelag sør og sørvest, og at Vg3 dataelektronikerfaget ved Orkland videregående skole er et fylkesdekkende tilbud. På denne bakgrunnen kan ikke yrkesfag først og fremst behandles som kostbare tilbud. De er en investering i produksjon, beredskap, grønn omstilling, kommunale tjenester og framtidig skatteinnngang. Dimensjoneringen må ta hensyn til at lavere ungdomskull skjer samtidig med sterkere konkurranse om arbeidskraft. Det faglige tilbudet og elevenes beste Et godt faglig tilbud forutsetter robuste fagmiljøer. Lærernes samlede kompetanse, samarbeid på tvers av programområder, tilgang til moderne utstyr, kontakt med arbeidslivet, elevtjenester og stabil ledelse er viktig. Samlokalisering kan styrke disse forholdene dersom kapasitet, verksteder, spesialrom og elevtjenester dimensjoneres riktig. Elevenes beste skal være et grunnleggende hensyn. Fylkeskommunens materiale peker selv på at berørte elevgrupper må identifiseres, elevmedvirkning må gjennomføres, konsekvenser må vurderes, og vektingen mot andre hensyn må dokumenteres. Reisevei kan påvirke utdanningsvalg, trivsel og gjennomføring, særlig for elever på Vg1 og for sårbare elever. Orkland kommune ber derfor om at følgende prinsipper legges til grunn: 1. Et bredt og tilgjengelig Vg1-tilbud bør finnes nær der ungdommene bor. Spesialisering og regional fordeling kan i større grad skje på Vg2 og Vg3. 2. Elever med individuelt tilrettelagt opplæring, psykiske helseutfordringer, minoritetsspråklig bakgrunn eller svak tilknytning til skole bør skjermes særskilt mot uforholdsmessig reisevei og hybelbehov. 3.

Skoleskyss og kollektivtilbud må planlegges samtidig med tilbudsstrukturen. Reisetid fra dør til dør, ventetid og mulighet for å delta i skolemiljøet må inngå i vurderingen. Særlig gjelder dette for elevene som i dag har en lang og tungvint skyssordning, feks Skaun og Rindal 4. Digitale løsninger og opplæring i bedrift kan supplere, men bør som hovedregel ikke erstatte elevenes behov for et fysisk, sosialt og faglig skolemiljø. 5. Elevråd, ungdomsråd og berørte elevgrupper må involveres før konkrete tilbud flyttes eller avvikles.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste er at innbyggerne i alle deler av fylket har reell tilgang til opplæring av høy kvalitet, og at opplæringen gir den kompetansen samfunnet trenger. Det innebærer å balansere kvalitet, nærhet, ressursbruk og regional utvikling – og å se utdanningsbudsjettet i sammenheng med verdiskaping, utenforskap, helse, transport og bosetting. For Trøndelag samlet er det særlig viktig å: 1. opprettholde sterke regionale kompetanseknutepunkt som demper presset på Trondheim 2. prioritere utdanninger som er nødvendige for industri, energiomstilling, matproduksjon, bygg, beredskap og helse- og omsorgstjenester 3. bruke lærebedrifter mer aktivt som opplæringsarena og utvikle fleksible 1+3-, vekslings- og modulbaserte modeller 4. mobilisere voksne, innvandrere og personer utenfor arbeid og utdanning, uten å bruke dette som begrunnelse for å svekke ungdomstilbudet 5. fordele tilbud regionalt ut fra komplementære

fagmiljøer og faktiske kompetansebehov, ikke lik prosentvis innsparing i alle regioner

Orkland videregående skole som regionalt kompetanseknutepunkt

Orkland videregående skole er fra 2025 administrativt samlet, men har fortsatt skolestedene Follo og Løkken.

Fylkeskommunens planarbeid legger opp til samlokalisering på Follo og en kapasitet på 645 plasser for ungdomsopplæringen, i tillegg til areal for voksenopplæring. I planforutsetningene er elektro og datateknologi foreslått styrket, mens bygg- og anleggsteknikk er foreslått faset ut. Restaurant- og matfag skal ikke reetableres når skolen samles. Orkland kommune støtter målet om å utvikle sterke og robuste fagmiljøer for videregående opplæring i Trøndelag sørvest. Samtidig registrerer kommunen at samlokalisering av skolestedene Follo og Løkken er lagt til grunn i det videre planarbeidet, uten at det foreligger endelig investeringsbeslutning. Kommunen legger derfor til grunn at den videre planleggingen må dokumentere at samlokaliseringen faktisk styrker det samlede opplæringstilbudet, sikrer framtidig kapasitet og opprettholder den tette koblingen mellom skole, lærebedrifter og arbeidsliv som regionen er avhengig av. Orkland kommune er særlig opptatt av at samlokaliseringen ikke må føre til en gradvis svekkelse av yrkesfagene eller en forskyvning av skolens profil som følge av økonomiske prioriteringer. Trøndelag sørvest har dokumenterte og langsiktige behov for fagarbeidere innen industri, teknologi, elektro, automasjon, mekanikk, bygg- og anleggsfag, bilfag, transportfag, samt helse- og oppvekstfag. Ved planlegging av ny skole må det derfor sikres tilstrekkelige arealer, verksteder, utstyr og fleksibilitet til å videreutvikle yrkesfagene i takt med arbeidslivets behov. Behovet for bygg- og anleggsteknikk må vurderes på nytt mot oppdaterte søkertall, læreplasskapasitet og utviklingen i bygg-, anleggs- og industrinæringene i Orkland og Skaun. Det samme gjelder framtidig regional dekning av restaurant- og matfag. Nye bygg må være omstillingsdyktige nok til at tilbud kan etableres, utvides eller reetableres uten nye store investeringer dersom framtidige kompetansebehov tilsier det. Endelig beslutning om samlokalisering, investeringsomfang og framtidig tilbudsstruktur bør bygge på oppdaterte elevprognoser, dokumenterte kompetansebehov og en samlet vurdering av konsekvensene for elever, arbeidsliv og regional utvikling. Inntil slike vurderinger foreligger, bør ingen organisatorisk eller geografisk løsning anses som endelig avklart. Dersom det viser seg at de forutsatte gevinstene for yrkesfagene, kapasiteten eller den regionale kompetanseforsyningen ikke kan realiseres innenfor den planlagte løsningen, må alternative modeller og lokaliseringer kunne vurderes før endelig vedtak fattes. Inntil dette foreligger er det en forutsetning at tilbudene på Løkken opprettholdes der, og at eventuelle lave søkertall ikke brukes som argument for å legge ned tilbud.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Orkland kommune anerkjenner at lavere elevtall og strammere økonomiske rammer gjør omstilling nødvendig. Kommunen støtter målet om høy kvalitet, god gjennomføring, stabile opplæringstilbud og effektiv bruk av bygg og kompetanse. Samtidig må omstillingen ha et bredere mål enn lavest mulig kostnad per elev. Det beste for Trøndelag er en desentralisert og arbeidslivsnær struktur med sterke regionale skoler som utfyller – og avlaster –

tilbudene i Trondheim. Et ensidig krav om fulle klasser kan gjøre små variasjoner i søkertall selvforsterkende: tilbud som ikke starter ett år, mister søkere neste år, fagmiljøet svekkes, og lokale lærebedrifter mister rekrutteringsgrunnlag. Orkland kommune mener derfor at hvert tilbud må vurderes samlet ut fra:

1. elevenes ønsker, rettigheter, læringsmiljø, reisebelastning og mulighet til å fullføre
2. arbeidslivets dokumenterte behov og faktiske kapasitet for læreplasser
3. fagmiljøets størrelse, bredde, stabilitet og rekrutteringsmuligheter
4. regional tilgjengelighet og konsekvenser for bosetting, verdiskaping og omstilling
5. samlet ressursbruk, inkludert skyss, alternative opplæringsmodeller og bygningskostnader

Ang musikktilbudet: Orkland kommune anbefaler et tredje alternativ, som er en kombinasjon av de to alternativene som foreslås - der ett tilbud eventuelt samles og elevsatsen reduseres mindre enn i alternativ 1. Dette balanserer geografisk tilgjengelighet og kvalitet bedre enn å legge ned to tilbud eller redusere ressursene betydelig ved alle tilbud. Valg av sted må bygge på søkning over tid, fagmiljø, reiseavstand, regionale kulturmiljøer og en dokumentert vurdering av elevenes beste. Innsparingene må ikke tas gjennom ytterligere generelle kutt i yrkesfagene.

Privatperson

Type innsender: Privatperson

Kontaktperson: Silje Kristine Hurum Trøen

Region: Trøndelag Sørvest

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylling av tilbud primært i distriktene

HEIM NÆRINGSFORENING

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Tora Vaagan Hofset

Stilling: Daglig leder

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Høringsinnspill til skole- og tilbudsstruktur i Trøndelag 2027–2029 Vedrørende foreslått nedleggelse av Vg1 Bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole

Avsender: Bygge Heim / Heim Næringsforening Høringsinstans: Trøndelag fylkeskommune

Sak: Skole- og tilbudsstruktur for videregående opplæring fram mot 2029 Innledning Bygge Heim, et bransjenettverk i regi Heim Næringsforening som består av sentrale aktører innen bygg-, anleggs- og tekniske fag i Heim kommune, ønsker med dette å gi innspill til forslaget om å legge ned Vg1 Bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole fra skoleåret 2027/28. Vi har stor forståelse for at Trøndelag fylkeskommune står overfor krevende økonomiske og strukturelle valg. Samtidig mener vi at den foreslåtte nedleggelsen er forhastet og lite framtidsrettet sett opp mot næringslivets behov for fagarbeidere. Vi ber derfor fylkespolitikere om å utsette nedleggelsen av Vg1 Bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole i to år, og i denne perioden ønsker vi å utvikle og prøve ut en ny opplæringsmodell i tett samarbeid mellom skole, kommune og næringsliv. Vårt hovedbudskap Næringslivet i Heim og regionen trenger flere fagarbeidere, ikke færre. Alle bedriftene som deltok på dialogmøte med Bygge Heim uttrykker et vedvarende behov for rekruttering av lærlinger og fagarbeidere i årene framover. Flere av bedriftene melder om utfordringer med å skaffe kvalifisert arbeidskraft allerede i dag. Dersom Vg1 Bygg- og anleggsteknikk legges ned, frykter vi at: - færre ungdommer velger bygg- og anleggsfag, - rekrutteringsgrunnlaget til lærlingeløp svekkes, - lokale bedrifter får større utfordringer med å dekke kompetansebehovet, - flere unge faller utenfor utdanning og arbeidsliv, - flere velger utdanningsløp som ikke samsvarer med egne interesser og forutsetninger. Dette er en utvikling som vil være negativ både for næringslivet og samfunnet. En gradvis nedbygging av yrkesfag er feil retning Vi opplever at forslaget om å redusere yrkesfagtilbudet står i kontrast til det arbeidsmarkedet etterspør. I Heim er behovet for fagarbeidere innen bygg, anlegg, tekniske fag, drift og vedlikehold betydelig. Dette gjelder både private bedrifter og offentlig sektor. Vi stiller spørsmål ved om strategien foreslått i høringsnotatet, om å dreie søkermassen mot studiespesialisering, er riktig når: - mange elever har praktiske ferdigheter og interesser, - arbeidslivet etterspør fagkompetanse, - fylkeskommunen samtidig arbeider for økt gjennomføring i videregående opplæring. Skolestrukturen må ikke bare tilpasses elevtall. Den må også tilpasses samfunnets og arbeidslivets framtidige behov. Bekymring for de mest sårbare elevene For mange elever er bygg- og anleggsteknikk en viktig inngang til videregående opplæring. Vi er særlig bekymret

for konsekvensene for elever som: - lærer best gjennom praktisk arbeid, - har svak motivasjon for rent teoretiske utdanningsløp, - trenger nærhet til hjem og nettverk for å lykkes. Dersom tilbudet ved Kyrksæterøra forsvinner, risikerer vi at enkelte elever: - må flytte på hybel tidligere enn de er modne for, - velger et utdanningsløp de ikke er motivert for, - faller ut av skolen. Samfunnskostnadene ved utenforskap er betydelige. Derfor bør konsekvensene for disse elevgruppene tillegges stor vekt. Forslag: Byggfag 2.0 – en ny opplæringsmodell I stedet for nedleggelse ønsker næringslivet å være med på å utvikle en ny og mer kostnadseffektiv organisering av Vg1 Bygg- og anleggsteknikk. Arbeidstittelen er Byggfag 2.0. De største lokale bedriftene i bransjen (Lian Vinduer, G-Bygg og K-Lervik) er sammen med kommuneadministrasjonen, Allvekst og Kyrksæterøra vgs. del av en arbeidsgruppe som skal få på plass den nye ordningen. Arbeidsgruppen jobber på vegne av Bygge Heim og ledes av Heim Næringsforening. Hovedmodell Elevene gjennomfører: - 3 dager per uke på skole med fellesfag og nødvendig teori - 2 dager per uke ute i bedrift med programfag. Bedriftene mottar disse elevene vederlagsfritt og gir dem målrettet opplæring i samarbeid med faglærer på skolen I tillegg gjennomføres: - 2 perioder med yrkesfaglig fordypning à 14 dager i bedrift Elevene skal rullere mellom ulike fagområder gjennom skoleåret. Næringslivet i Heim kommune dekker fagområdene som faller under Vg1 Bygg og anleggsteknikk som tømrerfaget, betongfaget, anleggsfaget, rørfaget, blikkenslagerfaget, ventilasjon, maling og overflatebehandling, byggdrifterfaget og produksjonsteknikk/CNC. Gevinster ved modellen For elevene - En konkret mulighet til å velge en mer praksisnær opplæring - Tidlig kontakt med arbeidslivet - Bedre forståelse for ulike yrker - Mer motivasjon og mestring, spesielt for de elevene som er skolelei - Bedre grunnlag for valg av lærefag på Vg2 - Mulighet til å ta et 3-årlig læreløp hos lokale bedrifter etter Vg1 og dermed få fagbrev For skolen og fylkeskommunen - Lavere kostnader knyttet til programfag - Mindre behov for spesialutstyr og verkstedressurser - Tettere samarbeid med lokalt næringsliv - Mulighet til å opprettholde tilbud med få elever For næringslivet - Tidlig kontakt med framtidige lærlinger - Bedre rekruttering - Mulighet til å påvirke opplæringens innhold - Økt tilgang på lokal arbeidskraft For samfunnet - Økt gjennomføring i videregående opplæring - Redusert risiko for utenforskap - Bedre samsvar mellom utdanning og arbeidslivets behov - Styrket verdiskaping i distriktene Flere søkere kan komme framover Det er også viktig å påpeke at framtidig elevgrunnlag er usikkert. Flere forhold kan påvirke søkertallene positivt: - endringer i fylkesavtalen mellom Trøndelag og Møre og Romsdal, slik at flere elever fra Halså Barne- og Ungdomsskol søker seg til Kyrksæterøra vgs. - økt rekrutteringsarbeid mot ungdomsskolene, - større fokus på praktiske utdanningsløp, - utvikling av et mer attraktivt og moderne opplæringstilbud. Eksempler på hvordan det jobbes for å øke rekruttering til byggfag i Heim: - mange bedrifter i bygg- og anleggsbransjen stiller ut på den årlige yrkesmessa. Messen og tilhørende messeavis kan brukes aktivt for å fremme Byggfag 2.0, - karrierebussen bringer elevene på bedriftsbesøk hos flere bedrifter i byggebransjen, - elevene fra 8. og 9. trinn som velger valgfaget ALF (Arbeidsrelaterte fag) er innom Allvekst og får praksis i bl.a. deres snekkerverksted i nåværende skoleår - Karrieredag i bedrift for 10.trinn i samarbeid med bedrifter og Kyrksæterøra vgs. - Tiltaket Tidlig rekruttering, skaper tidlig interesse for yrker og muligheter der bedrifter i blant annet byggebransjen tar imot elever i 2 timer per

uke etter skoletid. - lærer i sløyd på Sodin skole får overskuddsmateriell fra Lian Vinduer Å styrke rekruttering er del av arbeidsoppgavene til arbeidsgruppen fra Bygge Heim. Vi mener derfor at dagens lave søkertall alene ikke bør være avgjørende for en permanent nedlegging. Forslag til vedtak Bygge Heim ber Trøndelag fylkeskommune om å fatte følgende vedtak: Trøndelag fylkeskommune opprettholder Vg1 Bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole for skoleårene 2027/28 og 2028/29. I denne perioden etableres et forpliktende samarbeid mellom Kyrksæterøra vgs., Trøndelag fylkeskommune, Heim kommune og lokalt næringsliv for å utvikle og prøve ut en alternativ opplæringsmodell (Byggfag 2.0), der deler av programfagopplæringen gjennomføres i bedrift. Erfaringene evalueres før det tas endelig stilling til framtidig organisering av tilbudet. Avslutning Næringslivet i Heim erkjenner behovet for nye løsninger og ønsker å være en aktiv del av dem. Vi ber derfor fylkespolitikere om ikke å avvike Vg1 Bygg- og anleggsteknikk nå, men gi oss to år til å utvikle en ny modell som både kan redusere kostnader, styrke opplæringen og sikre framtidig tilgang på fagarbeidere. Dette handler ikke bare om et skoletilbud. Det handler om rekruttering, verdiskaping, bosetting og framtidig samfunnsutvikling i hele regionen. Ved å gi rom for utprøving av en ny modell kan Trøndelag fylkeskommune bli et foregangsfylke for framtidens yrkesfagutdanning. På vegne av Bygge Heim og Heim Næringsforening.

UTDANNINGSFORBUNDET FRØYA

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Sissel Måsøval

Stilling: Styre- og lokallagsleder

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

En forholdsvis nedgang i antall ungdom i denne aldersgruppa i Trøndelag fylkeskommune som helhet er et faktum. Vi ønsker likevel å påpeke at det er store forskjeller i befolkningsvekst også i denne aldersgruppa mellom ulike kommuner og/eller regioner, og man må ha dette i mente når man ser helhetlig på eventuelle nedtrekk i tilbud. Vi ser at høringsdokumentet og vedlagte rapporter trekker inn våre ungdommer i ulike regioner alt etter hva man har sett på, eks. Trøndelag sør vs. Trøndelag sør-vest, alternativt også Øyregionen. Dette kan virke noe forvirrende når man skal tenke inntaksregioner til hver enkelt skole, skolestruktur og nedtrekk i skoletilbudet for fylket som helhet. Vi mener det er viktig at man har kontroll på befolkningsutvikling ned på lokalnivå for å se helheten. Kanskje også ut over inntaksregioner og -grenser satt pr. i dag. Vi registrerer at man legger seg på middels befolkningsvekst som grunnlag i høringen, mens noen regioner, både sentralt og ute i distriktet, i realiteten ligger på høy til høy+ vekst. Dette er for vår region bl.a. tilknyttet tilflytting/arbeidsinnvandring og økende barnekull. For å treffe godt med en justering i tilbudet i vgo., må man muligens se bredere på høringen, med faktorer knyttet til både lokal befolkningsvekst/-nedgang, næringslivets behov for fagarbeidere og arbeidere med høyere utdanning, barns beste m.m., og vi tenker det bør ses ut over de rammene og spørsmålene høringen har lagt opp til. Vi anser det som svært sannsynlig at vår lokale vgs, Guri Kunna vgs., vil få økte søkertall i årene fram mot 2040. Generelt vil vi si at målet må være at færrest mulig tvinges til hybeltilværelse, da man ser i vedlagte undersøkelser at suksessfaktor for å unngå frafall er en frivillighet i valg av bosetting borte fra hjemmet, i tillegg til at man er tatt inn på førsteønsket sitt.

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Våre ungdommer som ønsker spisset toppidrett på idrettsfag må allerede flytte på hybel, og dette gjelder få individer. Vi har ingen tanker om plassering eller hva som er mulig å få til av innsparinger f.eks. via samlokalisering eller samarbeid med toppklubber innen hver enkelt idrett.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Påbygging til generell studiekompetanse er for noen ungdommer riktig vei å gå. Selv ingeniørstudier verdsetter studenter som har gått veien via et yrkesfag før de søker seg inn på studiene. Verdien ved å ha en yrkesfaglig bakgrunn ved siden av studiekompetanse er for noen studier et godt kompetansegrunnlag på vei inn i noen yrker med krav om høyere utdanning. Samtidig vet vi at yrkesfag med påbygg er mer kostbart enn studiespesialisering og at det, gitt dagens økonomiske innsparingsbehov i fylkeskommunen, er for mange ungdommer som velger å gå yrkesfag med påbygg når de egentlig kunne valgt studiespesialisering. Vi vil likevel spørre: Hvordan sikrer man at disse elevene, som kanskje med fordel kunne gått studiespesialisering i stedet for yrkesfag med påbygg, ikke fortrenger de ungdommene som ser for seg en framtid i yrkesfag via lærlingeløp til jobb med fagbrev? Vi har en situasjon hvor det mangler arbeidskraft på enkelte områder i de fleste kommuner, og vi trenger alle i jobb i framtida. Vi må unngå å ende opp med å spare oss inn i en situasjon hvor noen presses ut eller havner i utenforskap av ulike årsaker.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Det er stadig flere ungdommer med ulike behov for ITO. Noen av disse er en sårbar gruppe ungdommer som ofte ikke kan flyttes fra hjemkommunen. Lokal videregående skole må derfor rigges til å ta i mot alle som trenger ITO. Spesielt for vår region er at disse ungdommene ikke kan pendle til andre videregående skoler pga. skoleskyss og avstander. Heller ikke om taxi innvilges som skyssmiddel.

1f: Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

Dette har vi ingen kommentar til, da vi tenker man lokalt bør uttale seg om dette.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Vår region har et stort behov for arbeidskraft. Samtidig har vi voksne uten fagbrev/utdanning og til dels høye tall på unge voksne i utenforskap. Nærmeste tilbud for voksne er i Orkland. Dette er ikke løsbart for voksne som har etablert seg med hus og evt. familie lokalt i vår kommune. Det er som sagt ikke mulig å pendle fra vår kommune til Orkland, og vi mener tilbudet bør vurderes opprettet ved Guri Kunna vgs. for disse, siden vi ser at flere ikke starter på utdanning pga. reiseavstand og et dårlig kommunikasjonsstilbud. Reisevei fra vår kommune til Orkland er over to timer. Kan man se på fleksible opplæringsløsninger eller samlingsbasert undervisning for voksne?

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Det er som tidligere påpekt viktig å se helhetlig på tilbud, reelle befolkningsvekst-prognoser og barns beste. Samtidig er det viktig å hensynta regionale forskjeller (by/distrikt) og sikre stabile tilbud ved skolene. Søkertall må ses på over flere år, og man må tillate svingninger til en viss grad. Erfaringsmessig vil tilbud som forsvinner på en skole et år med lav søking, være svært vanskelig å opprette på nytt når årskullene øker over tid igjen og tilbudet etterspørres. Dette ser man der det er prøvd tidligere. Fagmiljø og -kompetanse forsvinner og det vil spesielt i distriktet være nærmest umulig å gjenopprette tilbud man har lagt ned i tidligere perioder med lave årskull. Ang. musikktilbudet: Det er vanskelig for oss å vurdere hvilket foreslåtte tiltak som er reelt eller best. Vi ser i vedlagte rapport om organisering og ressursbruk ved de fem skolene som tilbyr MDD, at man allerede ved et nedtrekk til 160 000,- er over fra grønt til gult på områdene "Elevenes motivasjon og utvikling" og "Kompetansemål i læreplanen". Trekker man det ned til 150 000,- er man over på oransje på alle fire områder, som i tillegg til de to nevnte er områdene "Praktisk organisering av undervisningen" og "Godt fagmiljø". Vi stusser derfor på at man i høringsforslaget lanserer et forslag med kutt ned på 150 000,-, som da betyr at man på alle områder ender opp på oransje. Generelt vil vi si at "Ostehøvelkutt" bør unngås der det ikke er rom for å justere litt uten forringelse av kvaliteten på tilbudet. Det bør være kvalitet på utdanningene vi tilbyr våre ungdommer. I tillegg må barns beste stå i fokus. Nettstudier vs. fysisk oppmøte på skole: Nettstudier vil aldri kunne erstatte tilstedeværelse i skole. Opplæring skal både danne og utdanne, og kvaliteten ligger også i møtene mellom mennesker og i overordnet del av læreplanen. Nettstudier bør derfor være et supplement innenfor allerede eksisterende tilbud, hvor man f.eks. ikke har store nok klasser til enkelte fag eller fordypninger. De videregående skolene må sammen med nettskolen vurdere hvilke studietilbud det er mulig å kunne tilby på en faglig og utviklingsmessig forsvarlig måte via nettskolen.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Vi ser at for vår utkantkommune er bolyst viktig. Kanskje er dette særs viktig ute i distriktet, da man ofte har flere tilbud og kortere avstander i sentrale strøk, og dermed har tilgang til flere kulturelle tilbud. Kvaliteten på tilbudet i musikk må være slik at det inspirerer til videre forvaltning av kulturregionen Trøndelag. Ikke dermed sagt at skolene med MDD kan ha noe å gå på økonomisk, men dette er det de selv som må si noe om. For oss er bosetting og gode tilbud både i by og bygd en kvalitet ved Trøndelag som vi gjerne vil beholde. Utdanningene vi tilbyr ungdommene våre må speile det behovet samfunnet vårt har for arbeidskraft, samtidig som vi sikrer at også arbeidslyst, bolyst og en felles tilstedeværelse i samfunnet som gode samfunnsborgere ivaretas. Kvaliteten på tilbudene må ikke forringes, samtidig som vi skjønner at det økonomiske aspektet må tas med når man skal velge hva man går videre med og hvor man må hente innsparinger. Hvis mulig, se til skoler hvor man har hatt innsparinger tidligere og lær av hva som gikk bra i prosessene, hvilke suksessfaktorer og ikke minst hvilke fallgruver man bør unngå.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak gitt fra sentralt hold, eks. forhøyet stipend fra Lånekassen o.l., tar lang tid å etablere og strukturere. Dette er ingen snarlig løsning, og det er etter vår mening ikke riktig å legge den økonomiske byrden over på (distrikts-)familier med tanke på at deres ungdommer må over på hybel for å fullføre sine utdanninger. Forbedret skysstilbud: Gitt at man ser det er mulig å samle tilbud på skoler, der det er mulig å dagpendle, bør man se på om det er mulig å justere kollektivtransport slik at ungdommer kan forflyttes uten for store endringer i bosituasjon og/eller for lang reisevei.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vi støtter tankene om en stor grad av skjerming av Vg1-tilbud. Hvis man ser at man må flytte eller samlokalisere tilbud for å få den fylkeskommunale økonomien til å gå opp, er det heller Vg2/3 som må vurderes. Kanskje også i sammenheng med BYF og samarbeid med lokalt næringsliv der det er mulig.

Kyrksæterøra videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Ingrid Hoftun

Stilling: rektor

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Vi synes det er et godt forslag å rute elevene inn i riktig studieretning på et tidligere tidspunkt, slik at færre velger yrkesfag med tanke på å gå påbygg senere. Dette bør starte allerede i grunnskolen gjennom god karriereveiledning. Dersom målet er å redusere antall yrkesfagplasser, må fylkeskommunen samtidig beskrive hvordan flere elever skal motiveres til å velge studiespesialisering. Dette kan ikke løses gjennom reduksjon av yrkesfaglige tilbud alene. Mange elever velger yrkesfag fordi de ønsker en praktisk og yrkesrettet opplæring. Dersom disse elevene ikke får plass på ønsket utdanningsprogram, er det ikke gitt at studiespesialisering oppleves som et attraktivt alternativ. Risikoen er at flere elever kommer inn på lavere ønsker, mister motivasjon, foretar omvalg eller faller fra. Samtidig er vi bekymret for konsekvensene dersom antallet yrkesfagklasser og yrkesfagplasser reduseres. Dersom kapasiteten på yrkesfag reduseres, vil det i praksis innebære at elever med høyest grunnskolepoeng får plass først. Elever med lavere poengsum vil i større grad risikere å ikke komme inn på sine førstevalg og dermed måtte ta til takke med en plass på et studieforberedende program. Det er rimelig å anta at elever med lavere grunnskolepoeng kan få større utfordringer med å fullføre et studieforberedende løp. Dette kan føre til flere omvalg, lengre tid i skolesystemet og i noen tilfeller frafall. I ytterste konsekvens kan dette bidra til utenforskap. Vi savner en vurdering av hvilke økonomiske konsekvenser dette kan få, både for fylkeskommunen og for samfunnet. Vil eventuelle innsparinger på yrkesfag bli oppveid av økte kostnader dersom flere elever bruker lengre tid på opplæringen eller ikke fullfører? Bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole er foreslått nedlagt i høringsforslaget. Dette utdanningsprogrammet er tett tilpasset det lokale næringslivets behov. Gjennom flere tiår har skolen justert tilbudet sitt etter både bedriftenes etterspørsel og elevenes søkemønster. Den største utfordringen har vært å få nok søkere fra 10. trinn, til tross for at den lokale bygg- og anleggsbransjen har et konstant behov for arbeidskraft. Siden mye av rekrutteringen til bransjen skjer nettopp gjennom lærlingordningen, er det helt avgjørende å bevare det lokale skoletilbudet for å sikre fremtidig arbeidskraft. Elever som søker bygg- og anleggsteknikk hos oss, vil ikke automatisk søke seg til det samme utdanningsprogrammet ved en annen skole. Erfaring viser at mange elever velger bygg- og anleggsteknikk fordi de ønsker et lokalt tilbud og har valgt mellom de utdanningsprogrammene vår skole tilbyr. For enkelte kan selve valget av utdanningsprogram være litt tilfeldig, men det at tilbudet er lokalt og at de har mulighet til å bo hjemme, er den helt avgjørende faktoren. Det er trolig lite realistisk å regne med at

redusert kapasitet på yrkesfag hos oss vil gi flere søkere til studieforberedende. Dette skyldes at elever med høye grunnskolepoeng – som vurderer begge retninger – vil kunne velge yrkesfag uansett. Elever med lavere grunnskolepoeng søker ofte bare mellom ulike yrkesfaglige programmer, og ønsker ikke å gå studieforberedende selv om de ikke kommer inn på sitt førsteønske. Hvis man ønsker flere elever på studieforberedende, må de oppfordres og stimuleres til å søke seg dit, fremfor at man reduserer antall plasser på yrkesfag. Fordelen for KVS som en liten skole er at de fleste av våre yrkesfaglærere kommer fra det lokale næringslivet. Deres bransjekjennskap og nettverk i bygda sikrer elevene gode praksisplasser og trygg yrkesveiledning. Skolen og lokalbransjen samarbeider tett om både bedriftsbesøk og opplæring. Denne lokalkunnskapen er spesielt kritisk ved lærlingeformidling, særlig for sårbare elever som trenger ekstra oppfølging for å komme ut i arbeid. Ved en sentralisering til en annen skole vil lærerne mangle denne kjennskapen til de lokale forholdene i vår kommune, noe som vil ramme både elevene og næringslivet. En nedleggelse vil dessuten ramme bredere enn bare denne spesifikke linjen. Andre utdanningsprogram, som naturbruk, benytter seg i dag aktivt av både lokalene og fagkompetansen til lærerne på bygg- og anleggsteknikk. Denne verdifulle synergien – der ressurser og kompetanse deles på tvers – vil gå tapt ved en avvikling. Dagens utdanningsprogram innen bygg- og anleggsteknikk gir i tillegg en god arena for tilpasset opplæring. Vi lykkes i dag med å gi et godt tilbud til elever med tilretteleggingsbehov, enten i ordinære klasser, i egne mindre grupper, eller gjennom en kombinasjon av disse. Dersom bygg- og anleggsteknikk legges ned, blir spørsmålet: Hvordan skal behovet for tilpasset opplæring for disse elevene løses i fremtiden? Vi anerkjenner at fire elever i en klasse på bygg- og anleggsteknikk er for lite i et økonomisk perspektiv. Vi ber likevel om en sjanse til å snu denne trenden. Sammen med det lokale næringslivet ønsker vi å starte et målrettet rekrutteringsarbeid for å øke elevtallet. I tillegg ønsker vi å utvikle en modell i samarbeid med lokal bransje, der deler av opplæringen flyttes ut i bedriftene. Dette vil både gi mer praksisnær opplæring og fungere som et kostnadsbesparende tiltak for skolen. Myndighetene har gjennom flere år satset tungt på Yrkesfagløftet fordi arbeidslivet melder om stor mangel på fagarbeidere innen bygg- og anleggsfag, helse- og oppvekstfag, elektro, teknologi- og industrifag. Grønn omstilling, industriutvikling, energisatsinger og en aldrende befolkning bidrar til å øke behovet for fagarbeidere ytterligere. Dersom antallet yrkesfagplasser reduseres, vil det på sikt gi færre fagarbeidere. Dette står i direkte motsetning til målet om å styrke fag- og yrkesopplæringen og sikre arbeidslivet den kompetansen det har behov for. Dersom ungdom ønsker å velge yrkesfag, sender det et uheldig signal å redusere tilbudet. Utdanningssystemet bør møte både ungdommenes interesser og arbeidsmarkedets behov, ikke styre elever over på utdanningsløp de i mindre grad ønsker. Mange elever lykkes dessuten bedre i praktiske læringsløp enn i teoritunge studieforberedende programmer. Studieforberedende utdanninger trenger derfor ikke styrkes på bekostning av yrkesfag. Samfunnet har behov for begge deler. Distriktskommuner er ofte mer avhengige av fagarbeidere enn av akademikere. Reduserte yrkesfagtilbud kan gjøre det vanskeligere å rekruttere arbeidskraft lokalt og bidra til ytterligere sentralisering. Kostnaden ved å utdanne en fagarbeider må vurderes opp mot verdiskapingen fagarbeideren bidrar med gjennom et langt arbeidsliv. Kortsiktige

innsparinger kan derfor gi store samfunnskostnader på lengre sikt. Samfunnet trenger ikke universitetsutdannede og fagarbeidere som to separate grupper. Yrkesfag er også en viktig rekrutteringsvei til videre utdanning. Mange som velger yrkesfag, går senere videre til fagskoleutdanning, mesterutdanning, ingeniørutdanning gjennom Y-veien eller annen høyere utdanning. En reduksjon i yrkesfagtilbudet kan derfor ikke bare svekke tilgangen på fagarbeidere, men også bidra til mangel på viktig kompetanse på høyere utdanningsnivå. Det framstår som paradoksalt at fylkeskommunen vurderer å redusere yrkesfagtilbudet samtidig som både myndighetene og arbeidslivet over flere år har understreket behovet for flere fagarbeidere. En reduksjon i yrkesfagtilbudet kan på sikt svekke tilgangen på fagarbeidere, øke rekrutteringsutfordringene i næringslivet og bidra til større kompetansemangel i Trøndelag og Norge. Yrkesfagtilbudene bør derfor vurderes som en investering i framtidig verdiskaping og kompetanse, ikke bare som en kostnad i dagens budsjett.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Vi mener at dimensjoneringen av påbygg må sees i sammenheng med rådgivning og karriereveiledning i grunnskolen. Vi forstår ønsket om å stramme inn muligheten til å ta Vg3 påbygging til generell studiekompetanse. Selv om tilbudet hos oss, en liten distriktskole, er svært rimelig å organisere (sammenslått i alle fag, med 1ST, 2ST og 3ST), vil dette i mange tilfeller kreve ressurser fra skolene. I tillegg, som vedlegget sier, vil påbygg kunne være et lettere alternativ til generell studiekompetanse. Vi anerkjenner argumenter for at: - Det finnes en teoretisk mulighet for at elever kan spekulere i et lettere løp til generell studiekompetanse ved valg av programområde. Om det finnes statistikk på dette, kommer ikke frem av vedlegget. Dette oppleves ikke som en realitet hos oss, der majoriteten med veldig stor overvekt ikke velger PB. - Læringer teoretisk sett kan glippe for næringslivet. Likevel mener vi at samfunnet mangler kompetanse på mange områder. Dette gjelder både innen de fleste yrkesfaglige retninger, men også til bransjer der høyere utdanning kreves. Ved å stramme inn PB vil en nok kunne tvinge flere over på et ordinært studiespesialiseringsløp, fremfor yrkesfaglig retning. Spørsmålet vil være om en slik ordning heller stenger for de som ikke helt har bestemt seg? Og det i en alder av 15 år. Hvert år har vi elever som starter på et utdanningsløp, hvor de ytrer lav motivasjon for verken det ene eller det andre. Ved å ha et bredt tilbud, som gir store muligheter ved overgang fra yrkesfag Vg2, til Vg3 påbygging, er dette etter vår mening, til det beste for eleven. I tillegg vil de gjennom YFF på et yrkesfaglig programområde, få prøvd ut yrker, og således ta et langt mer gjennomtenkt valg for videre innsats. Vi mener at PB-muligheten i langt større grad legger til rette for at elevene etter hvert kommer på riktig plass, og med det evner å svare til kravene om økt kvalitet i et stadig mer presset arbeidsliv.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi opplever at det er en motsetning mellom de foreslåtte innsparingene og ambisjonene om god kvalitet, høy gjennomføring og best mulige læringsresultater. Det er vanskelig å se hvordan man samtidig skal stramme inn på alle kanter og opprettholde kvaliteten. Dette

gjelder særlig målet om elevens beste, som er vår ledestjerne og som er forankret i opplæringsloven. Elevens beste blir ikke like godt ivaretatt dersom resultatet blir nedlegging av skoletilbud, reduksjon av fagtilbud eller at flere elever må flytte hjemmefra for å gå på skole. Utgangspunktet for foreslått omstrukturering er reduksjon av antall 16-19 åringer pga. lave fødselstall. Gjennom vårt innspill vil vi belyse noen konkrete scenarier som viser hvordan de foreslåtte tiltakene over tid kan svekke elevgrunnlaget og dermed true den lokale skolens eksistens. Fødselstallene i Heim går ned, noe som gjør utgangspunktet vårt utfordrende. Skoleåret 2026/27 har Kyrksæterøra videregående skole (KVS) 154 elever, mot 155 elever skoleåret 2025/26. Sammenlignet med skoleåret 2023/24, da skolen hadde 110 elever, tilsvarer dette en økning i elevtallet på 40 prosent over to år. En del av veksten skyldes oppstart av Vg1 naturbruk og Vg2 akvakultur. Framskrivningstallene viser at fødselstallene i Heim vil variere fram mot 2040. På det høyeste vil antallet 16-åringer være 69 elever i skoleåret 2032/33. På sitt laveste vil tallet være 36 elever i skoleåret 2034/35. KVS har en fylkesavtale med Møre og Romsdal som gjør at elever fra Aure kan søke seg til skolen. Antallet varierer noe fra år til år. For disse elevene har vi etablert en ordning med dagpendling gjennom et spleiselag mellom Heim kommune og KVS, slik at de kan benytte skoleskyss og bo hjemme. Ungdommer fra tidligere Halså kommune vil fra skoleåret 2027/28 kun kunne søke seg til Surnadal videregående skole. Dette kan bidra til å snu en kultur der ungdom fra denne delen av kommunen søker seg til Kristiansund og flytter på hybel. Vi har foretatt følgende beregning for å synliggjøre elevtallet ved KVS fram mot 2040: Vi tar utgangspunkt i elevtallet inneværende skoleår, som er 154 elever. Ifølge framskrivningstallene vil det være 48 16-åringer i Heim i skoleåret 2038/39 (født i 2022) og 41 16-åringer i skoleåret 2039/40 (født i 2023). Sammenlignet med dagens Vg1-kull på 73 elever innebærer dette en nedgang på 32 elever, tilsvarende to fulle yrkesfagklasser. Erfaringsmessig vil ikke alle 16-åringene begynne ved KVS. Noen vil velge utdanningsprogram vi ikke tilbyr, noen elever fra tidligere Halså vil velge Surnadal eller private skoler i Trondheim, samtidig som vi vil få enkelte elever fra Aure. Vi vil også rekruttere elever til vårt landsdekkende tilbud fra andre regioner. I den videre vurderingen legger vi derfor til grunn tallene over som et optimistisk scenario. Med disse forutsetningene kan KVS i skoleåret 2039/40 ha om lag 110 elever fordelt på Vg1: 41 elever, Vg2: 48 elever og Vg3: 14 elever, forutsatt samme elevtall på Vg3 som i dag (3ST: 7 elever og 3PB: 7 elever). Ved bortfall av programområdet påbygging til generell studiekompetanse kan elevtallet reduseres til 103 elever. Dersom bygg- og anleggsteknikk også forsvinner, vil elevtallet kunne komme ned i 98 elever. Et av forslagene i høringen er å øke oppfylling av klasser ved å samle tilbud på færre skoler, spesielt på Vg2. For KVS vil det være urealistisk å fylle opp klasser til 15 elever innen for eksempel Vg2 barne- og ungdomsarbeiderfag og Vg2 helsefagarbeiderfag. En mulig konsekvens er derfor at disse tilbudene forsvinner. I et slikt scenario vil elevtallet i 2039/40 kunne bli redusert til 86 elever ut fra dagens elevtall på disse programmene. I denne beregningen er det heller ikke tatt høyde for usikkerhet med hensyn til tallene på Vg1 helse- og oppvekstfag. Vil elever som ønsker seg til helse- og oppvekstfag søke Vg1 ved KVS dersom de vet at de må bytte skole på Vg2? Dersom vi mister yrkesfaglige tilbud, mener vi at dette ikke automatisk vil føre til økt søkning til studiespesialisering. Dette kommer vi tilbake til senere i

høringsinnspillet. Vår påstand er at det på sikt ikke er bærekraftig å drive en videregående skole med under 100 elever. Fagmiljøene blir mindre, og valgmulighetene for elevene blir færre gjennom færre utdanningsprogram, færre Vg2-tilbud og et smalere tilbud av valgfrie programfag på studiespesialisering. Dette kan igjen føre til at flere elever søker seg til andre skoler. I tillegg kommer utredningen av framtidens videregående opplæring og ny organisering av de studieforberedende utdanningsprogrammene. Dette er usikkerhetsfaktorer som vi per i dag ikke vet hvordan vil slå ut for en liten distriktskole. Det er derfor betimelig å stille spørsmålet: Vil valgene som tas nå, på sikt kunne føre til nedleggelse av Kyrksæterøra videregående skole? KVS er førstevalget for majoriteten av elevene ved Sodin skole. Hvert år søker noen elever seg bort, men hvert år kommer også elever tilbake i løpet av skoleåret. Inneværende skoleår har seks elever flyttet tilbake til Heim og hjemmet sitt for å gå på KVS. Vi mener det også i framtiden må legges til rette for at ungdommer kan bo hjemme så lenge som mulig. For mange vil dette være både en trygg og forebyggende løsning. Foreldre har bedre mulighet til å følge opp ungdommene sosialt og økonomisk, samtidig som de kan bidra til tett oppfølging knyttet til fravær og gjennomføring. I det øyeblikket tilbud forsvinner, vil noen elever være nødt til å flytte for å ta den utdanningen de ønsker. Erfaring tilsier at venner ofte følger etter. Konsekvensen kan bli en betydelig nedgang i søkertallene til KVS. Fordelene ved en liten videregående skole må heller ikke undervurderes. Skoleåret 2025/26 hadde KVS høyere gjennomføring (fullført og bestått) enn gjennomsnittet i Trøndelag, med 83,2 prosent mot 82,2 prosent. Dette til tross for at elevene ved KVS hadde lavere grunnskolepoeng sammenlignet med snittet for Trøndelag. (38,1 mot 42,3). Vi mener at en viktig forklaring er at KVS er en liten og oversiktlig skole med tett oppfølging av den enkelte elev. Høy lærertetthet bidrar til trivsel, godt oppmøte og lavt fravær. I Elevundersøkelsen 2025/26 skårer skolen over gjennomsnittet på alle spørsmål som omhandler støtte fra lærer. Etter vår vurdering er dette direkte resultater av et lite og oversiktlig skolemiljø der utfordringer oppdages tidlig, meldes inn til IKO-teamet (IKO: Identifikasjon. Kartlegging. Oppfølging) og følges opp umiddelbart. Kyrksæterøra videregående skole må ikke vurderes utelukkende ut fra kostnad per elev eller oppfylling av klasser. Skolen bidrar til høy gjennomføring, tett oppfølging av sårbare elever, rekruttering til lokalt arbeidsliv og utvikling av kompetanse som regionen trenger. Små klasser ved KVS kan derfor gi betydelige gevinster også på andre samfunnsområder gjennom redusert frafall, mindre utenforskap og riktig rekruttering til arbeidslivet. Det er viktig at slike gevinster inngår i fylkeskommunens samlede vurdering av framtidig skole- og tilbudsstruktur. Innføring av en nedre grense for igangsetting av tilbud kan også skape stor usikkerhet. Dersom elevene ikke vet om et tilbud kommer i gang på Vg2, kan de søke seg bort allerede som 15-16-åringer. Vi vet også at ungdom påvirker hverandres valg. Hvis noen i vennegjengen søker seg bort, er det lett at flere følger etter. Tiltaket kan med andre ord bli selvforsterkende ved at frykt for ikke å få fullføre utdanningsløpet lokalt bidrar til at færre søker tilbudet i utgangspunktet. For de elevene som får tilbudet sitt lagt ned mellom Vg1 og Vg2, kan konsekvensen bli at de må flytte hjemmefra eller pendle over lange avstander for å fullføre ønsket utdanning. Noen vil i stedet velge et annet utdanningsprogram enn det de egentlig ønsker. Dette kan påvirke både motivasjon, trivsel og gjennomføring. Vi stiller også spørsmål ved effekten av økte krav

til oppfylld av klasser ved distriktskolene. For skoler som KVS er det ikke realistisk å oppnå samme oppfylld av klasser som ved de største skolene. Konsekvensene kan bli: - at tilbud med lavere søkning faller bort - at tilbud flyttes til større skoler - at elever velger seg bort fra KVS - at elevtallet synker - at det blir færre valgmuligheter innen fag og utdanningsprogram - skolen blir gradvis mindre attraktiv - vanskeligere med rekruttering av lærere. Våre erfaringer tilsier at generelle krav til oppfylld av klasser vil slå spesielt uheldig ut for små distriktskoler. Dersom det oppstår usikkerhet om et tilbud faktisk kommer i gang, kan elever velge seg bort fra skolen allerede ved søknad til Vg1. Søkningen til de ulike utdanningsprogrammene varierer fra år til år, noe som gjør det vanskelig å planlegge med faste krav til oppfylld. Ved små skoler som KVS jobber vi allerede på andre måter for å få ressursene til å strekke til. Klasser, grupper og fag slås sammen der det er mulig samtidig som vi forsøker å opprettholde et bredt nok tilbud til at elevene har reelle valgmuligheter både når det gjelder bredde i utdanningsprogram og programfag på studieforberedende. Lærere viser en stor vilje og evne - en fleksibilitet som små skoler har lang erfaring med. En viss bredde i antall utdanningsprogram kan ha betydning for attraktivitet. På en lokal videregående skole bør det være noe for ulike interessefelt og også for elever som ønsker en praktisk retning eller for elever som ikke vet hva de vil. Innen yrkesfag er det også viktig å ta hensyn til skole- og arbeidslivssamarbeidet som er bygd opp lokalt gjennom YFF og utplassering. Lokale skoler har ofte sterke relasjoner til bedrifter i egen region og god kjennskap til det lokale arbeidsmarkedet. Denne kompetansen og disse nettverkene følger ikke nødvendigvis med dersom tilbud flyttes til en annen skole. Vi er særlig bekymret for konsekvensene for sårbare elevgrupper. Erfaringer fra blant annet helse- og oppvekstfag og bygg- og anleggsteknikk viser at mange elever har behov for nærhet til hjem, kjente omgivelser og tett oppfølging. For disse elevene kan økt reisevei eller behov for hybel være avgjørende for motivasjon, mestring og gjennomføring. Økte krav til oppfylld av klasser i distriktskolene kan skape en negativ utvikling som strekker seg langt utover den enkelte skole. Dersom elevtallet reduseres ytterligere, kan enkelte skoler nærme seg et nivå der det blir marginalt å opprettholde drift. Dette vil føre til mindre fagmiljø, færre kolleger innen hvert fagområde og redusert robusthet i organisasjonen. Mindre fagmiljø kan også gjøre det vanskeligere å rekruttere og beholde kvalifiserte lærere og ledere. Dette kan igjen påvirke kvaliteten på opplæringen og gjøre skolene mindre attraktive som arbeidsplasser.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste handler om mer enn effektiv ressursutnyttelse. Det handler også om å sikre høy gjennomføring, gode læringsresultater og likeverdige utdanningsmuligheter uavhengig av bosted. Ved vurdering av skole- og tilbudsstruktur må det tas særlig hensyn til elever med lave grunnskolepoeng og elever som er sårbare for lange reiseavstander eller behov for å bo på hybel. Strukturendringer som fører til lengre reisevei, flere hybelboere eller redusert tilgang til ønskede utdanningsprogram, kan gjøre det vanskeligere å nå målene om gjennomføring og læringsutbytte. Kyrksæterøra videregående skole (KVS) er viktig for Heim kommune og kommunene rundt. Skolen gir

elever mulighet til å ta videregående opplæring nær bostedet, noe som er avgjørende for: - gjennomføring og trivsel - reduksjon av frafall - likeverdig tilgang til utdanning i distriktene - økt verdiskaping i distriktene - å opprettholde et aktivt idretts- og kulturliv Ved KVS har små elevgrupper stor betydning for elever som trenger tett oppfølging og stabile rammer. Vi har jevnlig elever som av ulike årsaker ikke er klare for å bo på hybel, eller som er i risikosonen for å falle utenfor dersom de ikke får tett oppfølging. For disse elevene kan et lokalt skoletilbud med oversiktlige elevgrupper være avgjørende for trivsel, mestring og gjennomføring. Dersom disse elevene ikke fullfører opplæringen, kan kostnadene bli betydelige for andre deler av det offentlige tjenesteapparatet. Eventuelle innsparinger i skolesektoren må derfor vurderes opp mot gjennomføring og fullført og bestått. Skolen tilbyr utdanninger som er tett knyttet til arbeidskraftbehovet i regionen, blant annet innen studieforberedende, kjemiprosess- og laboratoriefag, industriteknologi, tømrerfag, helsefagarbeiderfag, barne- og ungdomsarbeiderfag og akvakultur.

Utdanningsprogrammene ved skolen gjenspeiler behovet i lokalt arbeids- og næringsliv. En reduksjon eller flytting av slike tilbud vil kunne: - svekke rekrutteringen til lokale bedrifter - svekke rekrutteringen til helse- og oppvekstsektoren - føre til økt pendling eller at ungdom flytter - redusere motivasjonen og gjennomføringen for sårbare elevgrupper Ved KVS har vi nær kontakt med næringslivet og helse- og oppvekstsektoren. Dette gir elevene tilgang til et bredt fagmiljø selv om skolen er liten. Inneværende skoleår har vi i samarbeid med helse- og oppvekstsektoren i kommunen satt i gang et pilotprosjekt der opplæringen i programfag foregår i bedrift to dager i uka. Gjennom den kommunale lærlinggarantien er elever ved KVS dessuten sikret lære plass i Heim kommune. KVS har god kunnskap om kompetansebehovene i lokalt næringsliv. Allerede på Vg1 er alle elevene ute i yrkesfaglig fordypning hos lokale bedrifter. Mange av virksomhetene i regionen er små og har behov for medarbeidere med bred kompetanse. Selv om en elev utdanner seg til tømrer, er det ofte nødvendig å beherske flere fagområder for å kunne arbeide i en mindre bedrift i distriktene. En elev som tar tømrerutdanning ved KVS kan derfor også være attraktiv for bedrifter innen malerfaget, blikkenslagerfaget, rørleggerfaget, byggdrifterfaget og anleggsmaskinførerfaget. Flere lokale bedrifter har ansatt lærlinger som følge av kjennskap til elevene gjennom YFF. Vi mener også at gode videregående skoler i distriktene er viktige for å tiltrekke og beholde både arbeidskraft og bosetting av familier. De større byene vil være attraktive uavhengig av videregående skoletilbud, mens distriktene i større grad er avhengige av å kunne tilby gode tjenester og et tilgjengelig utdanningstilbud. I utredningen legges det til grunn at det kan være akseptabelt at elever reiser eller bor på hybel for å gå Vg2. Vi savner en drøfting av hvorfor elevstrømmene i hovedsak skal gå fra distriktene til de større skolene, og ikke også motsatt vei. Dersom målet er best mulig utnyttelse av eksisterende kapasitet og fagmiljø i hele fylket, bør det også vurderes om enkelte Vg2-tilbud kan legges til distriktskolene. For Kyrksæterøra videregående skole vil sentralisering av Vg2 sannsynligvis føre til at flere elever søker seg til større skoler i regionen, mens det vurderes som lite sannsynlig at tilsvarende elevstrømmer vil gå motsatt vei. Konsekvensen kan bli redusert elevgrunnlag ved distriktskolene og et svakere grunnlag for å opprettholde et bredt og attraktivt skoletilbud. Når tilbud forsvinner, svekkes også elevenes valgmuligheter. På sikt kan dette utløse en negativ spiral der færre tilbud gir færre elever, som igjen danner grunnlag for

ytterligere reduksjoner i tilbudsstrukturen. Vi stiller også spørsmål ved om økte krav til oppfylling av klasser ved distriktskolene vil gi de ønskede effektene. For flere mindre skoler vil det være urealistisk å fylle klassene opp til samme nivå som ved større skoler, blant annet på grunn av elevgrunnlaget i regionen. En konsekvens kan bli at utdanningstilbud med lavere søkning, som bygg- og anleggsteknikk, helse- og oppvekstfag og naturbruk faller bort. Små klasser må ikke vurderes utelukkende ut fra kostnader per elev. Ved Kyrksæterøra videregående skole har små elevgrupper stor betydning for elever som trenger tett oppfølging og stabile rammer. Vi har jevnlig elever som av ulike årsaker ikke er klare for å bo på hybel eller som er i risikozonen for å falle utenfor dersom de ikke får tett oppfølging. Dersom målet er høy gjennomføring og et utdanningstilbud i hele fylket, må det tas hensyn til at distriktskoler opererer med andre forutsetninger enn de største skolene. Høy oppfylling av klasser bør derfor ikke være et mål i seg selv dersom konsekvensen blir redusert tilgang til opplæring, svekkede fagmiljø og færre valgmuligheter for elevene. Vi ønsker også å løfte fram elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring. Dette er blant de mest sårbare elevgruppene i videregående opplæring, og for disse elevene er nærhet til hjem, familie, helse- og omsorgstjenester og etablerte støttenettverk avgjørende for et godt opplæringstilbud. Elever med ITO har ofte et særlig behov for å bo hjemme. Mange er avhengige av: - daglig støtte fra foresatte - oppfølging fra helse- og omsorgstjenester - avlastningstjenester - habiliteringstjenester - faste behandlere og støttepersoner For disse elevene er det ofte urealistisk å flytte på hybel i ung alder. Jo større hjelpebehov en elev har, desto større vekt bør nærhet til hjem, familie og lokalt støtteapparat tillegges. Distriktskolene har gjennom mange år opparbeidet kompetanse innen individuelt tilrettelagt opplæring gjennom spesialpedagogisk kompetanse, erfaring med alternativ og avvikende opplæring, samarbeid med kommunale tjenester og tverrfaglige team rundt elevene. Dersom tilbudene flyttes, risikerer fylkeskommunen å miste kompetansemiljøer som det har tatt lang tid å bygge opp. På mindre skoler er avstanden mellom elever, ansatte og ledelse kort. Dette gir: - større fleksibilitet - mer individuelt tilpassede løsninger - bedre oversikt over elevene - sterkere tilhørighet - tryggere overganger på grunn av godt etablerte samarbeid med grunnskolene Argumentet om å samle tilbud kan framstå økonomisk effektivt, men en sentralisering kan samtidig føre til økte transportkostnader, behov for tilrettelagte boligløsninger, økt bruk av ledsagere og større behov for helse- og omsorgstjenester utenfor hjemkommunen. Den økonomiske gevinsten er derfor ikke nødvendigvis så stor som den kan framstå ved første øyekast. Trøndelag er et stort fylke. Dersom ITO-tilbud i hovedsak bygges opp rundt Trondheim, kan resultatet bli at elever i distriktene får dårligere tilgang til videregående opplæring enn elever i byene. Prinsippet om likeverdig opplæring tilsier at tilbudene må finnes i hele fylket, ikke bare der elevgrunnlaget er størst. ITO-tilbudene er ofte en sentral del av skolens samlede virksomhet. Dersom disse tilbudene reduseres: - svekkes fagmiljøene - spesialpedagogisk kompetanse kan forsvinne - skolene blir mindre attraktive - distriktene mister viktige arbeidsplasser Dette står i kontrast til fylkeskommunens mål om levende lokalsamfunn og sterke regionale sentre. Individuelt tilrettelagt opplæring handler dessuten om mer enn areal. I høringsutkastet er mye av begrunnelsen knyttet til mangel på areal. Behovene til elever med ITO kan ikke reduseres til et spørsmål om romkapasitet.

Kvaliteten på opplæringen avhenger av relasjoner, kompetanse, lokalkunnskap, tverrfaglig samarbeid og nærhet til elevens hjem og støtteapparat. Fylkeskommunen bør derfor sikre at ITO-tilbud opprettholdes ved distriktskolene. En sentralisering til større byskoler kan føre til økt belastning for elever og familier, svekket læringsutbytte og redusert inkludering. Distriktskolene har over tid bygget opp spesialpedagogisk kompetanse og tverrfaglige samarbeidsstrukturer som det vil være krevende å erstatte. For denne elevgruppen må hensynet til elevens beste veie tyngre enn hensynet til arealutnyttelse og organisatorisk effektivisering.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Det er positivt med fokus på hybler, buss og bedre kollektivtransport. Samtidig gjør ikke dette opp for lang skolevei. Vi stiller spørsmål ved: - om det private hybelmarkedet er rigget for flere hybelboere - om dagens borteboerstipend står i forhold til de faktiske kostnadene - hvordan hybelboere skal følges opp sosialt og faglig. Fra et elevperspektiv er nærscoleprinsippet særlig viktig for elever som: - har behov for tilpasset opplæring - har individuelt tilrettelagt opplæring - har psykososiale utfordringer - trenger tett oppfølging og stabile rammer - ikke er klare for å bo alene på hybel og konsekvensene dette kan medføre. Lengre reisevei eller skolenedleggelse vil kunne gi betydelig økt risiko for frafall, noe som strider mot målet om inkluderende opplæring for alle. Spesielt for elever med behov for ITO (individuelt tilrettelagt opplæring), ser vi i dag at hybeltilværelse ikke er et alternativ. Hvert år har vi elever fra andre kommuner med behov for ITO som aktivt søker seg til Kyrksæterøra videregående skole. Muligheten til å benytte skoleskyss gjør at de kan bo hjemme og samtidig ta den utdanningen de ønsker. Denne elevgruppen er økende, inneværende skoleår har KVS 34 meldingselever, noe som tilsvarer 22 % av elevmassen. Dette er en stor andel. Mindre gruppestørrelser er mest sannsynlig en medvirkende årsak til at disse elevene fullfører videregående opplæring og kommer seg videre i livet, enten som lærlinger eller lære kandidater. Det tette samarbeidet med lokalt Nav og lokal vekstbedrift er en annen årsak. De får meningsfulle liv og blir aktive deltakere i samfunnet, framfor å havne i utenforskap. Den samfunnsøkonomiske gevinsten av dette er betydelig. Et kompenserende tiltak som er foreslått er alternative opplæringsmodeller. Dette er KVS i ferd med å utvikle, både på bygg- og anleggsteknikk og på helse- og oppvekstfag i samarbeid med nærings- og arbeidsliv. Vi ser på alternative opplæringsmodeller for en hel gruppe med elever. Innen bygg- og anleggsteknikk benytter vi allerede 3+1-modellen. I inneværende skoleår har vi to elever som er lærlinger i tømrerfaget gjennom en treårig lærlingperiode. Dette viser at skolen og lokalt arbeidsliv allerede samarbeider om fleksible opplæringsløp. Når det gjelder nettskole og digital opplæring, er vår erfaring at dette ikke passer for alle elever og krever en høy grad av selvdisiplin, struktur og evne til selvstendig arbeid. Mange elever har behov for tett oppfølging, faglig støtte og et fysisk læringsfellesskap for å lykkes i opplæringen.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Vi reagerer på oppsummeringen i sin helhet, på følgende punkt: Svakt datagrunnlag for å kategorisere såpass tydelig i tabellen. Det ligger ingen vitenskapelige kilder bak argumentasjonen for at det aller meste blir betydelig bedret, slik det utgår fra tabellen, når det gjelder områdene fagmiljø og kvalitet. Bakgrunnen for den skråsikre fremstillingen i tabellen er innspill fra folkemøter og tidligere erfaringer fra skolestruktursamarbeidet i Melhus og Orkland. Vi håper og forventer at det foreligger sterkere undersøkelser, metoder for datainnsamling og datamateriale enn hva vedlegget viser til. På bakgrunn av dette har vi ingen ytterligere kommentarer til dette punktet. I tillegg savner vi vurderinger av konsekvensene for: - gjennomføring - omvalg - frafall - utenforskap - bosetting i distriktene - framtidig tilgang på arbeidskraft Vi savner også en vurdering av hvilke økonomiske konsekvenser det kan få dersom flere elever ikke kommer inn på ønsket yrkesfaglig utdanningsprogram og i stedet må velge andre løp.

MIDTNORSK OPPLÆRING AS

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Vidar Harsvik

Stilling: Daglig leder

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Vi mener det er viktig å være svært varsom med å redusere kapasiteten innen yrkesfag. Tilbudsstrukturen må ikke bare vurderes ut fra elevtall og økonomi, men også ut fra regionens framtidige behov for arbeidskraft og kompetanse. Trøndelag Sørvest har et sterkt næringsliv innen blant annet industri, bygg og anlegg, elektro og automasjon og havbruk, med stort behov for fagarbeidere. Det blir derfor feil å bygge ned yrkesfaglige tilbud samtidig som næringslivet etterspør denne kompetansen. Et bredt Vg1-tilbud bør opprettholdes så langt som mulig. Der elevgrunnlaget er lite, bør fylkeskommunen heller utvikle fleksible løsninger sammen med skolene og næringslivet, eksempelvis 1+3-løp og andre skole-bedrift-modeller. Vi mener derfor at eventuelle endringer for 2027–2028 må vurderes fag for fag og region for region, der behovet for fagarbeidere, lære plasser og lokal kompetanseforsyning tillegges stor vekt.

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse bør dimensjoneres slik at det fortsatt gir gode muligheter for videre utdanning, men samtidig støtter opp under målet om at flere som velger yrkesfag faktisk fullfører med fagbrev. I en region som Trøndelag Sørvest, hvor behovet for fagarbeidere er stort, bør vi være varsomme med å dimensjonere yrkesfag som en alternativ vei til studiekompetanse. Elever som primært ønsker generell studiekompetanse bør i større grad velge studieforbereidende utdanning fra Vg1. Samtidig må muligheten til påbygg etter oppnådd fagbrev være god. Dette gir fagarbeidere mulighet til videre utdanning, samtidig som samfunnet og næringslivet får den yrkeskompetansen det er stort behov for.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Elever med individuelt tilrettelagt opplæring bør så langt som mulig få tilbud ved sin lokale videregående skole. Nærhet til hjemsted, tilhørighet til et ordinært skolemiljø og mulighet for inkludering sammen med andre elever er viktig. Samtidig må tilbudet tilpasses den enkelte elev, og nødvendig kompetanse og ressurser må være tilgjengelig. Tilbud bør derfor ikke sentraliseres kun av økonomiske hensyn.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Utdanningstilbudet for voksne bør i enda større grad dimensjoneres etter arbeidslivets faktiske behov. For Trøndelag Sørvest er dette særlig viktig innen industri, elektro og automasjon, bygg og anlegg, havbruk og helse, hvor behovet for kvalifisert arbeidskraft er stort. Samtidig må tilbudene tilpasses både skolenes kapasitet og bedriftenes mulighet til å tilby praksis og opplæring. Det bør legges bedre til rette for fleksible og desentraliserte løp, slik at voksne kan ta fagbrev og kvalifisere seg uten å måtte flytte eller reise langt. Et tett og forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen, skolene og lokalt arbeidsliv bør være grunnlaget for hvilke tilbud som opprettes og hvor de plasseres.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Vi støtter ambisjonen om høy kvalitet, god gjennomføring og et utdanningstilbud som ivaretar regionenes kompetansebehov. Samtidig er det viktig at nødvendige innsparinger ikke fører til en tilbudsstruktur som svekker tilgangen på kompetanse som arbeidslivet faktisk trenger. For Trøndelag Sørvest er dette særlig viktig innen yrkesfag. Regionen har et sterkt næringsliv og et betydelig behov for fagarbeidere innen blant annet industri, elektro og automasjon, bygg og anlegg, havbruk og helse. Selv om ungdomskullene blir mindre, betyr ikke det nødvendigvis at behovet for fagarbeidere blir mindre. Fram mot 2040 bør derfor kompetansebehovet i den enkelte region veie tungt når tilbud skal dimensjoneres og plasseres. Vi bør heller utvikle fleksible opplæringsmodeller og sterkere samarbeid mellom skole og arbeidsliv enn å bygge ned yrkesfaglige tilbud som senere kan bli krevende å etablere på nytt.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Vi støtter ambisjonen om høy kvalitet, god gjennomføring og et utdanningstilbud som ivaretar regionenes kompetansebehov. Samtidig er det viktig at nødvendige innsparinger ikke fører til en tilbudsstruktur som svekker tilgangen på kompetanse som arbeidslivet faktisk trenger. For Trøndelag Sørvest er dette særlig viktig innen yrkesfag. Regionen har et sterkt næringsliv og et betydelig behov for fagarbeidere innen blant annet industri, elektro og automasjon, bygg og anlegg, havbruk og helse. Selv om ungdomskullene blir mindre, betyr ikke det nødvendigvis at behovet for fagarbeidere blir mindre. Fram mot 2040 bør derfor kompetansebehovet i den enkelte region veie tungt når tilbud skal dimensjoneres og plasseres.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak må tilpasses den enkelte elev og settes inn tidlig dersom endringer gir lengre reisevei eller behov for å bo på hybel. God og forutsigbar skoleskyss, oppfølging av hybelboere og fleksible opplæringsmodeller vil være viktige tiltak. Samtidig må slike

tiltak ikke bli en erstatning for å opprettholde relevante tilbud i regionene. For yrkesfag er nærhet til skole, verksted, lærebedrifter og lokalt arbeidsliv særlig viktig. Ved endringer bør konsekvensene for elevenes reisebelastning, gjennomføring og mulighet til å velge ønsket utdanning vurderes før tilbud flyttes eller reduseres. Kompenserende tiltak må være på plass fra første dag, ikke utvikles i etterkant. Her er det viktig med snarlig utbygging av Orkland vgs på Follo, slik at skolen og regionen får beholde dagens elever, men å få en økning av elever fra Skaun. De fleste elevene som ønsker yrkesfag, søker seg i dag mot Trondheim, da reiseveien til skolested Løkken er svært tidkrevende.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

De skolefaglige vurderingene bør i større grad se kvalitet, elevgrunnlag og økonomi i sammenheng med regionens langsiktige kompetansebehov. For yrkesfag må også tilgang på læreplasser, samarbeid med lokalt arbeidsliv, kvaliteten på fagmiljøene og behovet for framtidige fagarbeidere inngå som viktige kriterier. Det bør også vurderes hvilke konsekvenser flytting eller nedbygging av tilbud får for reisevei, elevenes valgmuligheter og gjennomføring. Små tilbud kan ha stor betydning for både lokalt næringsliv og rekruttering til enkelte fag. For Trøndelag Sørvest mener vi derfor at sterke yrkesfaglige miljøer og nærheten mellom skole og arbeidsliv må tillegges betydelig vekt når framtidig skole- og tilbudsstruktur vurderes.

Orkland videregående skole

Type innsender: Offentlig videregående skole i Trøndelag

Kontaktperson: Øyvind Togstad

Stilling: Rektor

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforbereidende for skoleåret 2027-2028?

Yrkesfag må skjermes i den grad det er mulig. Med lavere elevtall generelt kan antallet tas noe ned, men dette må besluttet ut fra lokale forhold (tilgang på læreplasser mm)

1b: Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

Bør følge rådene fra arbeidsgruppas innstilling (som for øvrig var bredt sammensatt med bl.a representanter fra skoler/idrett). Enig at RBK-samarbeidet bør tas ut fra den fylkeskommunale potten, og evt finansieres på annet vis av RBK/andre interesserte

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Det bør finnes minst ett påbyggstilbud i alle regioner. Ut over det så må man balansere fordelingen mellom YF og STUSP, ikke se seg blind på kun fagbrev-kompetanse da vi også trenger høyskole-/universitetskompetanse.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

ITO-tilbud bør ligge slik som i dag, man har bygd opp kompetanse over år på disse skolene og det vil derfor være uheldig å flytte ITO til andre skoler. I mangel av areal må heller "lette" yrkesfag flyttes ut, selvsagt avhengig av de lokale forholdene som må vurderes fra region til region

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

I region sørvest ser det ut til at vi er på vei til å dekke arbeidslivets behov. Men det er behov for MFY Barne-/ungdom i Orkland og vi håper dette kan bli et tilbud ved Orkland vgs fom skoleåret 207/28

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Flere av de skisserte forslagene bør så absolutt aktiviseres: dimensjonering av tilbud må gjenspeile arbeidslivets behov, målsetting om at Vg1-elever skal bo hjemme bør opprettholdes, og Vg2/3 bør samles på enkeltskoler i regionen. Ostehøvel-metoden må for all del ikke brukes denne gangen, den vil ødelegge både kvalitet og mulighetsrommet for å drive god opplæring ved de vgs i Trøndelag. Når det gjelder tilbudene ved Orkland vgs så er dagens tilbud godt tilpasset arbeidslivets behov i regionen. Men forslaget om nedlegging av Bygg/anleggsteknikk ifbm samlokaliseringsprosessen stemmer dårlig overens med arbeidslivets behov i regionen. Dette bare forsterkes når også samme tilbud ved Kyrksæterøra vgs foreslås nedlagt. Orkland vgs ønsker derfor å signalisere tydelig at en nedlegging av BA vil ramme denne regionen hardt og må for all del unngås! Som innspill til forslaget om framtidig tilbud ved Orkland vgs (etter samlokaliseringen), er det et sterkt ønske fra skolen og aktører utenfor skolen å se på opprettelse av Vg2 dronefag. Vg2 dronefag rekrutterer fra elektrofag, og vil være en god tilvekst til foreslåtte EL-tilbud både for ungdommer og voksne som fullfører og består Vg1-løpet ved Orkland vgs.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Fortsatt desentralisert skolestruktur i Trøndelag, men gjennom oppbygging av regionale robuste kompetansesentra der det er mulig (avstander) framfor opprettholde små enheter.

2c: Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Transportløsninger uten for lang daglig ventetid der elever har mulighet til å bo hjemme lengst mulig. Samtidig i større grad ta i bruk tilbudene som finnes ved Nettskolen.

2d: Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

Ingen innspill ut over at de framlagte skolefaglige vurderingene synes å være faktabaserte og veldig fornuftige. Faren kan være at kun enkeltelementer tas ut av den helhetlige sammenhengen og da oppnås ikke maks effekt.

RINDAL KOMMUNE

Type innsender: Organisasjon/kommune/fagskole/øvrig skole eller utdanningsinstitusjon

Kontaktperson: Mildrid Kattem Aune

Stilling: ordfører

Region: Trøndelag Sørvest

1a: Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Særlig innen fagområder med dokumentert kompetansemangel må det vises fleksibilitet. Tilbud bør kunne opprettholdes selv om elevtallet i enkelte årskull er lavere enn fylkesgjennomsnittet når arbeidslivets behov tilsier det. Reisevei til studiested i regionen må vektlegges. God karriereveiledning er viktig for at ungdommene skal ta gode valg, og fullføre utdanningsløpet. Rindal kommune mener elevfordelingen mellom yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram først og fremst må bygge på kompetansebehov og elevenes valg, ikke økonomiske innsparingskrav. Trøndelag trenger både flere fagarbeidere og flere med høyere utdanning i årene framover.

1c: Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

1d: Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Kapasiteten innen påbygg til generell studiekompetanse må være tilstrekkelig til å gi kvalifiserte elever et godt tilbud. Bedre informasjon og veiledning i ungdomsskolen kan bidra til riktigere utdanningsvalg, og flere elever bør stimuleres til å fullføre et yrkesfaglig løp med fagbrev. Samtidig må fagbrev med påfølgende påbygg fortsatt være et reelt og tilgjengelig alternativ for dem som ønsker videre studier.

1e: Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

Rindal kommune mener at elever med individuelt tilrettelagt opplæring i størst mulig grad bør få sitt opplæringstilbud integrert i ordinære videregående skoler. Dette bidrar til inkludering, tilhørighet og muligheter for sosialt fellesskap med andre elever. Tilbudene bør samtidig lokaliseres slik at elevene kan gå på skole i rimelig nærhet til hjemstedet, for å redusere belastningen ved lange reiseavstander eller behov for å flytte hjemmefra. Flytting av tilbud ut av ordinære videregående skoler bør kun vurderes der dette gir elevene et likeverdig eller bedre faglig og sosialt tilbud. Eventuelle endringer må ta utgangspunkt i elevenes behov, tilgang på relevant kompetanse og muligheten for god livskvalitet, mestring

og inkludering. Det må dokumenteres at flytting gir klare fordeler for elevene før slike tiltak gjennomføres.

1g: Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overenstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Rindal kommune mener tilbudet til voksne må utvikles i tråd med arbeidslivets kompetansebehov. Det er behov for fleksible opplæringsløp innen områder med mangel på arbeidskraft, utviklet i samarbeid mellom videregående skoler, næringsliv, NAV og kommunene. Digitale tilbud kan være et supplement, men yrkesfag krever også praksisnær opplæring og lokal oppfølging.

2a: Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Dialog omkring endringer vil være viktig, forutsigbarhet og medvirkning er helt nødvendig for å nå målsetningene. Rindal kommune mener tilbudsstrukturen må bygge på regionale behov og vurderes i en helhetlig sammenheng. Løsningene må bidra til at alle elever i fylket har reell tilgang til opplæringstilbud, samtidig som de støtter opp under sosial inkludering, levende lokalsamfunn og et sterkt og konkurransedyktig arbeids- og næringsliv.

2b: Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Overordnet høringssvar fra Rindal kommune: Rindal kommune viser til høring om videregående opplæring, skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040. Kommunen har forståelse for at fallende elevtall og strammere økonomiske rammer gjør det nødvendig å vurdere endringer i tilbudsstrukturen. Samtidig mener Rindal kommune at beslutninger om framtidig skole- og tilbudsstruktur må bygge på et bredt samfunnsperspektiv, der hensynet til regional utvikling, tilgang på kompetanse og levende lokalsamfunn tillegges betydelig vekt. Som distriktskommune og bygdevekstkommune har Rindal et klart mål om å opprettholde og styrke bosettingen, sikre tilgang på kompetent arbeidskraft og legge til rette for framtidsrettet næringsutvikling. Videregående opplæring er et av de viktigste virkemidlene for å nå disse målene. Rindal kommune mener derfor at Trøndelag fylkeskommune må legge til grunn at videregående opplæring ikke bare er et utdanningstilbud, men også en sentral del av samfunns- og næringsutviklingen i hele fylket. Tilgjengelighet og regional balanse Rindal kommune er opptatt av at ungdom i hele Trøndelag skal ha reell tilgang til videregående opplæring av høy kvalitet, uavhengig av bosted. Kommunen mener det er viktig å opprettholde sterke regionale kompetansemiljø utenfor Trondheim. En utvikling som fører til økt sentralisering av utdanningstilbud vil kunne svekke distriktenes mulighet til å rekruttere arbeidskraft, samtidig som presset på Trondheim som utdannings- og arbeidsmarkedsregion øker. Det er derfor viktig at fylkeskommunen fortsatt legger til rette for en desentralisert tilbudsstruktur som gir ungdom mulighet til å ta utdanning nær hjemstedet, samtidig som kvaliteten på opplæringen ivaretas. Forutsigbarhet for elever og fagmiljø Rindal kommune vil understreke betydningen av langsiktig forutsigbarhet. For elevene er stabile

utdanningstilbud viktig for å kunne planlegge utdanningsløpet. For skolene og fagmiljøene er forutsigbarhet avgjørende for rekruttering av kvalifiserte lærere, utvikling av fagkompetanse og samarbeid med arbeidslivet. Kommunen er derfor opptatt av at endringer i tilbudsstrukturen ikke skjer på grunnlag av enkeltårs søkertall alene. Ved vurdering av tilbud må det også tas hensyn til regionale kompetansebehov, læreplasskapasitet, framtidige arbeidskraftbehov og betydningen tilbudet har for regional utvikling. Opplæringstilbud må speile arbeidslivets behov. Rindal kommune mener at tilbudsstrukturen må utvikles i tett samspill med arbeidslivets og kommunenes kompetansebehov. Distriktskommunene står allerede overfor betydelige utfordringer knyttet til rekruttering av fagarbeidere og helsepersonell. Behovet forventes å øke i årene framover. Det er særlig viktig å sikre gode og attraktive tilbud innen: helse- og oppvekstfag, bygg- og anleggsteknikk, teknologi- og industrifag, elektro og automasjon, landbruksrelaterte fag, og øvrige utdanninger som understøtter regional verdiskaping og næringsutvikling. Dimensjoneringen av tilbudene må ta utgangspunkt i dokumenterte kompetansebehov og arbeidslivets etterspørsel etter arbeidskraft. Yrkesfaglige utdanninger må ses som investeringer i framtidig verdiskaping, beredskap og tjenesteproduksjon, ikke primært som kostnadskrevende tilbud. Reisevei og skoleskyss. For elever i distriktene er reisevei og skyss en viktig del av det totale læringsmiljøet. Rindal kommune mener at konsekvenser for reisetid, ventetid og muligheten til å delta i skolemiljøet må vurderes grundig ved alle forslag om endringer i tilbudsstrukturen. Lange reiseveier kan påvirke både utdanningsvalg, trivsel, læringsutbytte og gjennomføring. Dette gjelder særlig for unge elever og elever med behov for ekstra oppfølging. Kommunen forventer derfor at skoleskyss og kollektivtilbud vurderes parallelt med endringer i skoletilbudet, og at det legges vekt på effektive og forutsigbare transportløsninger. Karriereveiledning. Rindal kommune mener at god karriereveiledning er avgjørende for å møte framtidens kompetansebehov. Ungdom må få god informasjon om: arbeidslivets kompetansebehov, yrkesfaglige karriereveier, mulighetene som finnes i regionen, sammenhengen mellom fagbrev, videreutdanning og høyere utdanning. Karriereveiledningen bør bidra til at flere elever tar informerte valg basert på egne interesser og evner, samtidig som de får kunnskap om hvilke yrker og kompetanser samfunnet har behov for i framtiden. Rindal kommunes vurdering. Rindal kommune mener at framtidig skole- og tilbudsstruktur må bygge på følgende prinsipper: 1. Videregående opplæring av høy kvalitet skal være tilgjengelig i hele fylket. 2. Tilbudsstrukturen skal bidra til bosetting, verdiskaping og samfunnsutvikling i distriktene. 3. Opplæringstilbudene skal speile arbeidslivets og kommunenes behov for kompetanse. 4. Sterke regionale kompetansemiljø må utvikles og videreføres for å avlaste presset på Trondheim. 5. Reisevei og skyss må tillegges betydelig vekt i vurderingene. 6. Elever og fagmiljø må gis forutsigbarhet gjennom stabile og langsiktige tilbud. 7. God karriereveiledning må være et sentralt virkemiddel for å sikre riktig kompetanse i framtiden. Rindal kommune vil understreke at framtidens tilbudsstruktur må bidra til både høy kvalitet i opplæringen og en balansert regional utvikling. Fylkeskommunens beslutninger vil ha stor betydning for bosetting, arbeidskrafttilgang og næringsutvikling i distriktene. Kommunen forventer derfor at disse hensynene blir tillagt betydelig vekt i det videre arbeidet.

2c: Hvordan ta i bruk kompensierende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Gode transportløsninger er vesentlig når reisevei blir lenger, og god planlegging av undervisningstid. Også mer fleksible løp som 1+3, og bruk av lærebedrifter kan være aktuelt, men viktig å kompensere for mangel av skolemiljø.

Fra:
Sendt: torsdag 17. september 2026 00:09:05
Til:
Emne:

Denne eposten er sendt fra en person utenfor organisasjonen. Ikke klikk på lenker eller åpne vedlegg før du er sikker på hvem avsender er og at innholdet er trygt.

Skjema for høringssvar gav feilmelding, sender det derfor her. På vegne av Orkland Næringsforening.

Høringssvar

Høring - Opplæringstilbudet i Trøndelag - Tilbudsstruktur fram mot 2040

Velg region

Trøndelag Sørvest

1) Forslag til endring av tilbudsstruktur fram mot 2029

1a - Hva mener du om forslag til alternative endringer i tilbudsstrukturen på yrkesfag og studieforberedende for skoleåret 2027-2028?

Orkland Næringsforening er svært kritisk til en generell forskyvning fra yrkesfag til studieforberedende tilbud dersom begrunnelsen hovedsakelig er at yrkesfag og opplæring i bedrift koster mer.

Nesten 80 % av elevene velger yrkesfag, næringslivet åpner opp for elevene og tar inn lærlinger i tråd med utdanningsløpene skolene tilbyr.

Kostnad per elev kan ikke være det styrende kriteriet for dimensjoneringen. Yrkesfag krever verksteder, utstyr, mindre grupper og opplæring i bedrift. Dette må betraktes som en investering i kompetansen arbeidslivet trenger.

Før kapasiteten reduseres, må fylkeskommunen dokumentere konsekvensene for det aktuelle fagområdet og regionen. Vurderingen må omfatte framtidig kompetansebehov, læreplasskapasitet, gjennomføring, næringsstruktur, demografi og planlagte investeringer.

Beskrivelsene i vedlegget tar ikke innover seg store bedriftsetableringer i Orkland innen næringsmiddelindustri, et område hvor behovet for kompetanse er stort nå og fremover.

Alternative modeller for opplæring må ikke innføres som en generell innsparing eller brukes til å avvikle ordinære Vg2-tilbud uten at kvalitet, attraktivitet, læreplasskapasitet og gjennomføring er dokumentert. Næringslivet er positivt til å bidra i utviklingen og gjennomføringen av alternative modeller, men løsningene må tilpasses forholdene i den

enkelte region og bransje.

Orkland trenger både fagarbeidere og arbeidskraft med høyere utdanning. Dimensjoneringen må derfor sikre en tilpasset balanse mellom yrkesfag, studiespesialisering, påbygg og overgangen til høyere utdanning. Det bør ikke fastsettes én felles prosentvis fordeling for hele fylket.

1b - Hva mener du om de foreslåtte endringene i satsningen på idrett i Trøndelag?

1c - Hvilket alternativ bør vi velge knyttet til endringer i musikktilbudet?

☐

1: redusere summen skolen får per elev (da kan tilbudet bestå, men det kan gå utover kvaliteten på den praktiske undervisningen)

☐

2: legge ned to musikktilbud i fylket (da beholder vi kvaliteten, men færre elever får tilbudet)

☐

3: lage en kombinasjon av alternativ 1 og 2, ved å legge ned bare ett musikktilbud i fylket, og i mindre grad redusere elevsatsen enn foreslått i alternativ 1

☐

4: la musikktilbudet forbli uendret, og heller ta innsparingene ved å øke kuttene på spisset toppidrett, yrkesfag eller øke kravet til samling av klasser/oppfylld av tilbud primært i distriktene

1d - Hvordan skal vi dimensjonere tilbudet om påbygging til generell studiekompetanse i framtiden?

Yrkesfag skal som hovedregel føre fram til fagbrev, og overgangen fra Vg2 til lære må styrkes. Samtidig må elevene ha tilgjengelige og attraktive veier til studiekompetanse og høyere utdanning.

At elever velger påbygg, kan være et uttrykk for at de ønsker en kombinasjon av praktisk erfaring og studiekompetanse. Denne kombinasjonen kan være verdifull for både eleven, arbeidslivet og høyere utdanning.

1e - Hvordan bør vi plassere skoletilbud til elever med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), og hvilke tilbud bør vi flytte ut av skolene?

1f - Hvordan bør vi dimensjonere tilbudet ved Olav Duun videregående skole? Bør vi gå for alternativ 1 eller alternativ 2 i forslaget?

1g - Er utdanningstilbudene innen videregående opplæring for voksne i overensstemmelse med arbeidslivets behov, skolens opplæringskapasitet og arbeidslivets opplæringskapasitet i Trøndelag?

Tilbudet til voksne må i større grad innrettes og dimensjoneres etter arbeidslivets framtidige kompetansebehov.

Fylkeskommunen bør prioritere fagbrev på jobb for personer som allerede er i arbeid, modulbasert opplæring som kan kombineres med jobb og realkompetansevurdering som

kan gi en kortere vei til fagbrev. Det bør også utvikles tilbud som kombinerer norsk- og fagopplæring, og omskolering til bransjer med stort arbeidskraftbehov må styrkes. Dette krever et tettere samarbeid mellom fylkeskommunen, skolene, NAV, kommunene og arbeidslivet.

2) Forslag til endring av skole- og tilbudsstruktur fram mot 2040

2a - Hvordan skal vi oppnå målsetningene, gitt de nye rammevilkårene?

Tilbudsstrukturen må utvikles som en langsiktig kompetansestrategi for Trøndelag. Mindre ungdomskull og reduserte økonomiske rammer krever omstilling, men elevtall og kostnad per elev kan ikke være de eneste styringskriteriene. Dimensjoneringen må bygge på et bredt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. NAVs bedriftsundersøkelse, NHOs kompetansebarometer, regionale kompetansekartlegginger, næringsstruktur, demografiske framskrivninger, læreplasskapasitet, gjennomføring og planlagte investeringer må vurderes samlet. Behovet i 2040 vil ikke nødvendigvis være det samme som i dag. Tilbudsstrukturen, organiseringen og gjennomføringen av opplæringen må derfor kunne tilpasses endringer i teknologi, næringsstruktur og arbeidskraftbehov. Hver region bør ha stabile og relevante tilbud som er tett koblet til regionens næringsstruktur, lærebedrifter og framtidige utviklingsmuligheter.

2b - Hvordan ivaretar vi trøndelagssamfunnets beste? Og hva legger du i trøndelagssamfunnets beste?

Trøndelagssamfunnets beste innebærer at hele fylket har tilgang på kompetansen som trengs for privat verdiskaping, offentlige tjenester, omstilling og beredskap. Tilbudsstrukturen må gi ungdom og voksne mulighet til å fullføre opplæringen og gå videre til arbeid eller høyere utdanning. Den må samtidig sikre virksomhetene tilgang på relevant kompetanse.

En innsparing i opplæringssektoren kan føre til større kostnader andre steder dersom flere faller fra, flere må flytte, kommunene får større oppfølgingsbehov eller virksomhetene ikke får kvalifisert arbeidskraft. Beslutningsgrunnlaget må derfor omfatte de samlede samfunnsvirkningene, ikke bare fylkeskommunens egne driftskostnader.

Det er en svakhet ved høringsgrunnlaget at de økonomiske konsekvensene av strukturtiltak ikke er tilstrekkelig synliggjort. Før tilbud flyttes eller samles, må fylkeskommunen legge fram sammenlignbare beregninger av reell netto innsparing. Beregningene må omfatte investeringer, ombygging, skoleskyss, kompenserende tiltak og kostnader som kan bli overført til elever, familier, kommuner og arbeidsliv.

2c - Hvordan ta i bruk kompenserende tiltak for elever ved endring av skole- og tilbudsstruktur?

Kompenserende tiltak må være konkrete, finansierte og klare før tilbud flyttes eller et opplæringssted eventuelt legges ned. De kan ikke være generelle intensjoner som først avklares etter at vedtaket er fattet.

Lokale praksis- og opplæringsarenaer bør utvikles i samarbeid med arbeidslivet. Nettstøttet undervisning kan brukes sammen med fysiske fagmiljøer og samlinger.

Sårbare elever må få særskilt oppfølging, og prøveordninger og overgangsperioder bør vurderes før permanente endringer gjennomføres.

Digital undervisning kan supplere fysiske fag- og skolemiljøer, men kan ikke alltid erstatte den sosiale og praktiske opplæringsarenaen.

2d - Har du noen innspill til vårt forslag til oppsummering av skolefaglige vurderinger ved endring av opplæringstilbud og skolestruktur i regionen i vedlegg 2, kapittel 12?

De skolefaglige vurderingene må suppleres med en tydeligere vurdering av arbeidslivets kompetansebehov og de samlede samfunnsvirkningene av strukturendringer.

Før tilbud samles, flyttes eller avvikles, må fylkeskommunen dokumentere det framtidige regionale behovet for kompetansen og tilgangen på læreplasser og relevante arbeidsplasser. Søkertall, gjennomføring og overgang til lære må vurderes over flere år.

Beslutningsgrunnlaget må beskrive konsekvensene for rekruttering, verdiskaping, bosetting og lokalsamfunn som del av vurderingen.

Vi støtter ikke flate kutt eller standardiserte krav til klasseoppfylling som ikke tar hensyn til geografi, kompetansebehov og læreplasskapasitet.

Strukturendring vil kunne få særlig store konsekvenser for lokalt næringsliv og rekruttering av arbeidskraft.

Med vennlig hilsen

Orkland Næringsforening

Marit Bjerkås

Daglig leder

Nettside: onf.no

Høringsuttalelse vedrørende tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040

Interkommunalt politisk råd Trøndelag sørvest, lakseregionen ønsker med dette å sende inn en høringsuttalelse vedrørende tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag fram mot 2040.

IPR Trøndelag sørvest, lakseregionen består av kommunene Heim, Orkland, Aure, Hitra, Frøya, Rennebu, Skaun, Rindal og Surnadal. Det interkommunale samarbeidet er organisert gjennom regionrådet. Regionrådet består av regionens ordførere som utøver stemmerett og kommunedirektørene som øverste administrative ledelse i kommunene med tale- og møterett. Rådet har tett dialog med nasjonale og regionale myndigheter, organisasjoner og næringslivet. Regionen representerer en betydelig del av verdiskapingen i Trøndelag, med sterke næringsmiljøer innen havbruk, sjømatindustri, prosessindustri, bygg- og anleggsnæringen, teknologi og offentlig tjenesteyting.

Vi anerkjenner at Trøndelag fylkeskommune står overfor økonomiske utfordringer, endringer i elevgrunnlaget og et behov for å tilpasse tilbudsstrukturen til framtidige behov. Samtidig mener vi at framtidige beslutninger må bidra til å styrke tilgangen på kompetanse og arbeidskraft i hele fylket.

Fra vår side er det særlig tre viktige punkter vi ønsker å presisere.

For det første må tilbudsstrukturen ta utgangspunkt i arbeidslivets kompetansebehov

Trøndelag sørvest er en av Midt-Norges mest spennende vekstregioner. Regionen har flere verdensledende bedrifter innenfor sine respektive bransjer, samtidig som offentlig sektor står overfor store rekrutteringsutfordringer i årene som kommer. Tilgangen på fagarbeidere og kvalifisert arbeidskraft er allerede en av de største utfordringene næringslivet og kommunene rapporterer om.

Det er derfor avgjørende at tilbudsstrukturen i videregående opplæring understøtter regionens kompetansebehov. Ved vurdering av framtidige tilbud må arbeidslivets behov tillegges betydelig vekt. Endringer som svekker rekrutteringen til viktige næringer vil på sikt kunne påvirke både verdiskaping, sysselsetting og bosetting negativt.

For det andre må geografi og reiseavstand tillegges stor vekt

Trøndelag sørvest er en region med store geografiske avstander. Våre videregående skoler ved Guri Kunna videregående skole, Kyrksæterøra videregående skole og Orkland videregående skole har derfor en særlig viktig funksjon for å sikre ungdom tilgang til utdanning nær hjemstedet.

Økt sentralisering av tilbud vil i praksis føre til lengre reiseavstander og flere elever på hybel. Etter vår vurdering kan dette få konsekvenser både for trivsel, gjennomføring og rekruttering til videregående opplæring.

Vi mener derfor at nærhet til opplæring må være et grunnleggende prinsipp i den framtidige tilbudsstrukturen. Dette er særlig viktig for distriktsregioner som allerede står overfor utfordringer knyttet til bosetting og demografisk utvikling.

For det tredje må eksisterende kompetansesamarbeid styrkes, ikke svekkes

De videregående skolene i regionen er en del av et større kompetansefellesskap som er bygget opp gjennom mange år. Skolene samarbeider tett med næringsliv, kommuner, Trøndelag Høyere Yrkesfagskole (THYF) og Studiesenteret Trøndelag Sørvest AS.

Studiesenteret Trøndelag Sørvest AS, som kommunene i regionen står bak, har utviklet seg til å bli et viktig verktøy for desentralisert og arbeidslivsrettet kompetanseutvikling. Sammen med THYF bidrar studiesenteret til å skape helhetlige utdanningsløp fra videregående opplæring til fagskole og høyere utdanning. Dette er et strategisk viktig arbeid for å møte regionens framtidige kompetansebehov.

Vi forventer derfor at framtidig tilbudsstruktur bygger videre på disse samarbeidsmodellene og bidrar til å styrke koblingen mellom skole, utdanning og arbeidsliv.

Særlig om bygg- og anleggsteknikk ved Orkland videregående skole

IPR Trøndelag sørvest vil spesielt understreke betydningen av å opprettholde bygg- og anleggsteknikk ved Orkland videregående skole.

Bygg- og anleggsnæringen er en av regionens viktigste næringer og en grunnleggende forutsetning for videre utvikling av både boligmarked, næringsliv, industri og offentlig infrastruktur. Samtidig melder næringen om betydelige utfordringer knyttet til rekruttering av fagarbeidere.

Orkland videregående skole har gjennom mange år bygget opp sterke fagmiljøer og et godt samarbeid med bedrifter i regionen. Dette har gitt gode resultater både når det gjelder søkning, gjennomføring og overgang til lære plass.

Fra vår side er det derfor viktig å understreke at bygg- og anleggsteknikk ved Orkland videregående skole må opprettholdes og videreutvikles som en del av den framtidige tilbudsstrukturen.

Avslutning

IPR Trøndelag sørvest støtter behovet for å utvikle framtidens videregående opplæring. Samtidig mener vi at beslutningene som tas må bidra til å styrke regionenes tilgang på kompetanse og arbeidskraft.

For Trøndelag sørvest handler dette ikke bare om skoletilbud, men om regionens framtidige verdiskaping, attraktivitet og evne til å sikre nødvendig kompetanse i årene som kommer.

Med vennlig hilsen

IPR Trøndelag sørvest, lakseregionen

Marit Liabø Sandvik (leder), Ordfører Heim kommune

Per Arne Lium (nestleder), Ordfører Rennebu kommune

Hanne Nyhus, Ordfører Orkland kommune

Kristin Furunes Strømskag, Ordfører Frøya kommune

Mildrid Kattem Aune, Ordfører Rindal kommune

Hanne Berit Brekken, Ordfører Aure kommune

John Lernes, Ordfører Hitra kommune

Hugo Pedersen, Ordfører Surnadal kommune

Per Gunnar Lofgren, Ordfører Skaun kommune

Saksprotokoll

Arkivsak-dok. 26/02391
Saksbehandler Anita Ørsal Oterholm

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	28.09.2026	108/26
2 Kommunestyret	30.09.2026	84/26

Høring av tilbudsstruktur i videregående opplæring i Trøndelag

Kommunestyret har behandlet saken i møte 30.09.2026 sak 84/26

Møtebehandling

Votering

Enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Kommunestyret i Heim kommune gir følgende høringsuttalelse til Trøndelag fylkeskommune om tilbudsstrukturen i videregående opplæring fram mot 2040:

1. Heim kommune tar Trøndelag fylkeskommunes behov for å tilpasse tilbudsstrukturen i videregående opplæring til økonomiske rammer og framtidig elevtallsutvikling til orientering, men understreker at endringer må vurderes opp mot lokale og regionale kompetansebehov, bosetting og næringsutvikling.
2. Heim kommune ber Trøndelag fylkeskommune om å opprettholde et bredt og relevant videregående opplæringstilbud ved Kyrksæterøra videregående skole, slik at skolen fortsatt kan være en viktig utdanningsinstitusjon for ungdom og arbeidsliv i Heim og Trøndelag sørvest.
3. Heim kommune ber om at fylkeskommunen, i samarbeid med Heim kommune, Kyrksæterøra videregående skole og lokalt næringsliv, utreder tiltak som kan styrke søkningen til yrkesfaglige tilbud, herunder fleksible opplæringsmodeller, samarbeid om læreplaner, hospitering, praksisnær opplæring og målrettet rekruttering
4. Heim kommune går imot forslaget om å legge ned VG1 bygg- og anleggsteknikk ved Kyrksæterøra videregående skole fra skoleåret 2027–2028.
5. Heim kommune ber om at Trøndelag fylkeskommune i videre arbeid legger avgjørende vekt på behovet for fagarbeidere innen bygg- og anleggsfag, industri, elektro, automasjon, havbruk og helse- og oppvekstfag i Trøndelag sørvest.

6. Heim kommune ber om at Trøndelag fylkeskommune viderefører avtalen med Møre og Romsdal fylkeskommune som gir elever fra tidligere Halså rett til å søke videregående skoleplass i Surnadal, Tingvoll og Kristiansund. Forutsetningen er at ønsket linjevalg / studiested har bedre tilgjengelighet enn tilsvarende tilbud innad i Trøndelag.